



DEBRECENI EGYETEM

ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA

Készítette: Kancellária

Hatályos: 2021. augusztus 01. napjától

2024. január 1. napjától hatályos módosításokkal egységes szerkezetben

Tartalomjegyzék

I. Általános rész	4
1. § Bevezető rendelkezések.....	4
2. § Fogalmak	4
3. § A Szabályzat célja.....	5
4. § A Szabályzat hatálya.....	5
5. § A Szabályzat elkészítéséért, tartalmáért, megváltoztatásáért felelős személy kijelölése.....	6
II. Az eszközök és források minősítése.....	6
6. § Általános besorolási szabályok.....	6
7. § Besorolási szempontok	6
8. § Az eszközök minősítési szempontjai	7
9. § Immateriális javak minősítése	8
10. § Tárgyi eszközök minősítése.....	9
11. § Befektetett pénzügyi eszközök minősítése	13
12. § Készletek minősítése	13
13. § Követelések minősítése	14
14. § Értékpapírok minősítése	16
15. § Pénzeszközök minősítése.....	16
16. § Aktív időbeli elhatárolások minősítése.....	16
17. § Saját tőke elemeinek minősítése.....	17
18. § Céltartalékok minősítése.....	21
19. § Kötelezettségek minősítése.....	21
20. § Passzív időbeli elhatárolások minősítése.....	23
III. Az eszközök és források értékelésének részletes szabályai	25
21. § Bekerülési érték meghatározása	25
22. § Immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értéke.....	25
23. § Gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedés bekerülési értéke.....	28
24. § Készletek bekerülési értéke	28

25. §	Követelések bekerülési értéke	29
26. §	Pénzeszközök bekerülési értéke	30
27. §	Időbeli elhatárolások bekerülési értéke	30
28. §	Kötelezettségek bekerülési értéke.....	30
29. §	Saját előállítású eszközök és szolgáltatások bekerülési értéke.....	30
30. §	Bekerülési érték meghatározása egyéb gazdasági események esetében.....	31
31. §	Az értékcsökkenés elszámolási szabályai.....	31
32. §	Az értékvesztés elszámolási szabályai.....	32
33. §	A terven felüli értékcsökkenés és az értékvesztés visszairásának szabályai	35
34. §	Az értékhelyesbítés elszámolásának szabályai	36
35. §	A külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelési szabályai.....	37
IV.	A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források értékelése	37
36. §	Általános szabályok	37
37. §	Immateriális javak	38
38. §	Tárgyi eszközök.....	38
39. §	Gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedés	38
40. §	Készletek.....	38
41. §	Követelések.....	39
42. §	Pénzeszközök.....	39
43. §	Időbeli elhatárolások.....	39
44. §	Saját tőke	39
45. §	Céltartalékok.....	39
46. §	Kötelezettségek.....	39
V.	Záró rendelkezések	40
	Mellékletek.....	41
	Jogszabálygyűjtemény	42

I. Általános rész

1. § Bevezető rendelkezések

A Debreceni Egyetem a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (továbbiakban: Nftv.), a Gróf Tisza István Debreceni Egyetemért Alapítványról, a Gróf Tisza István Debreceni Egyetemért Alapítvány és a Debreceni Egyetem részére történő vagyonyjuttatásról szóló 2021. évi XIII. törvény, a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény (továbbiakban KEKVA tv.), valamint a Debreceni Egyetem (továbbiakban: Egyetem) alapító okirata, továbbá a Szervezeti és Működési Szabályzata és az egyéb vonatkozó jogszabályok, egyetemi szabályzatok keretein belül 2021. augusztus 1-től államilag elismert közhasznú egyetemenként végzi tevékenységét. Az Egyetem, mint gazdálkodó a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Szt.) hatálya alá tartozik.

A Debreceni Egyetem (továbbiakban: Egyetem) Eszközök és források értékelési szabályzatát (továbbiakban: Szabályzat) a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Szt.), továbbá az Egyetem Számviteli politikájában foglalt előírások alapján az alábbiak szerint határozom meg.

2. § Fogalmak

(1) **Minősítés:** döntés az adott eszköz befektetett eszközök, illetve forgóeszközök, azon belül az egyes eszközcsoportok közé való besorolásáról.

(2) **Értékelés:** az eszközök és a források könyvviteli nyilvántartásba vételhez alkalmazott értékének és az éves beszámoló mérlegébe kerülő értékének meghatározását jelenti.

(3) **Bekerülési (beszerzési, előállítási) érték:** az eszköz bekerülési (beszerzési, előállítási) értéke az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolható tételek együttes összege.

(4) **Piaci érték (szokásos piaci érték):** a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. § 9. pontja alapján határozható meg. A piaci érték az az ellenérték (a továbbiakban ideértve a kamatot is), amelyet független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek, vagy érvényesítenének. Nem független felek között a szokásos piaci érték az az ellenérték (ár, kamat), amelyet

- a) független felek alkalmaznak az összehasonlítható termék, szolgáltatás értékesítésekor gazdaságilag összehasonlítható piacon (összehasonlító módszer); vagy
- b) a terméknek, szolgáltatásnak független fél felé, változatlan formában történő értékesítése során alkalmazott ellenértékből (árból) a viszonteladói költségek és a szokásos haszon levonásával határoznak meg (vizonteladási árak módszere); vagy
- c) a termék, a szolgáltatás szokásos haszonnal növelt közvetlen önköltségével határoznak meg (költség és jövedelem módszer); vagy
- d) független fél által az ügylet révén elért - megfelelő vetítési alapra (bevétel, költség, tárgyi eszközök és nem anyagi javak) vetített - ügyleti nyereség figyelembevételével állapítanak meg (ügyleti nyereségen alapuló módszer); vagy
- e) a nem független felek az ügyletből származó összevont nyereségnek gazdaságilag indokolható alapon olyan arányban történő felosztásával határoznak meg, ahogy független felek járnának el az ügyletben (nyereség-megosztásos módszer); vagy

- f) egyéb módszerrel állapítanak meg, ha a szokásos piaci érték az a)- e) pont szerinti módszerek egyikével sem határozható meg

azzal, hogy szokásos haszon az a haszon, amelyet összehasonlítható tevékenységet végző független felek összehasonlítható körülmények között elérnek. Továbbá tőzsdén nem forgalmazott részvény, valamint vagyoni betét, üzletrész és más hasonló, tagsági jogot megtestesítő vagyoni részesedés szokásos piaci értéke - ha a magánszemély ennek ellenkezőjét nem bizonyítja - a vagyoni részesedést kibocsátó jogi személynek, egyéb szervezetnek a vagyoni részesedés megszerzésének alapjául szolgáló szerződés megkötésének, jogügylet létrejöttének napján ismert, a beszámoló elfogadására jogosult szerve által már jóváhagyott beszámoló mérlegében kimutatott saját tőke összegéből a vagyoni részesedésre arányosan jutó rész. Növelve a kibocsátó jogi személy, egyéb szervezet olyan kötelezettségének összegével, amely a vagyoni részesedéshez kapcsolódó jóváhagyott osztalék, részesedés címén a vagyoni részesedés megszerzésekor még fennáll.

(5) **Könyv szerinti érték:** az egyedi eszköznek az Szt. szerint elszámolt értékcsökkenéssel, értékvesztéssel csökkentett, a terven felüli értékcsökkenés, illetve az értékvesztés visszairásával növelt bekerülési értéke.

(6) **Egységár:** egységnyi termék, vagy szolgáltatás pénzben kifejezett értéke.

(7) **Vételár, eladási ár:** a termékek, szolgáltatások beszerzése, értékesítése után fizetett, kapott, felárral növelt, engedményekkel csökkentett ellenérték.

(8) **Kisértékű immateriális javak, tárgyi eszközök:** a kétszázézer forint egyedi beszerzési, előállítási érték alatti bekerülési értékű vagyoni értékű jogok, szellemi termékek, tárgyi eszközök.

(9) **Tartós:** amennyiben jogszabály, vagy a Számviteli politika eltérően nem rendelkezik, úgy tartósnak minősül a múltbeli tények és a jövőbeni várakozások alapján, egy éven (365 naptári napon) túli intervallum, valamint - fennállásának időtartamától függetlenül – ha a körülmény az értékeléskor a rendelkezésre álló információk alapján véglegesnek tekinthető.

(10) Az ebben a fejezetben nem szereplő fogalmak esetén az Szt.-ben, vagy egyéb vonatkozó jogszabályban szereplő definíciókat, értelmezéseket kell figyelembe venni.

3. § A Szabályzat célja

(1) **A Szabályzat célja,** hogy meghatározza az Szt. és a kapcsolódó jogszabályi előírások, illetve az Egyetem Számviteli politikájában rögzített előírásoknak megfelelően az Egyetem által alkalmazott az eszközök és források minősítésére és értékelésére vonatkozó döntéseket, valamint azok gyakorlati végrehajtását szolgáló értékelési módokat és eljárásokat.

(2) Ennek érdekében jelen Szabályzatban meghatározzuk az eszközök és források minősítése és értékelése során alkalmazott, a vonatkozó jogszabályi előírások által biztosított választási lehetőségek közül azokat, amelyek az Egyetem tevékenységének leginkább megfelelően biztosítják a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetéről a megbízható és valós képet bemutató éves beszámoló összeállítását.

4. § A Szabályzat hatálya

(1) A szabályzat hatálya kiterjed az Egyetem valamennyi szervezeti egységére, valamint munkavállalójára, továbbá az Egyetem tulajdonában lévő, a rendelkezésére, használatára bocsátott, működését szolgáló eszközökre és azok forrására.

5. § A Szabályzat elkészítéséért, tartalmáért, megváltoztatásáért felelős személy kijelölése

(1) Az Nftv. 13/A. §-a, valamint az Egyetem Gazdálkodási Szabályzatának 8. § (2) m) pontja alapján a Kancellár felelős jelen Szabályzat összeállításáért, folyamatos karbantartásáért.

(2) A Szabályzat összeállításáért, elkészítéséért, valamint az abban foglalt előírások betartásáért a Kancellária Ügyrendjében meghatározottak szerint alakul a felelősség.

II. Az eszközök és források minősítése

(1) Az eszközöket rendeltetésük, használatuk alapján kell a befektetett eszközök vagy forgóeszközök közé sorolni. Ha az eszközök használata, rendeltetése megváltozik, azok besorolását, minősítését módosítani kell. Az eszközök és források általános besorolására, minősítésére az Szt. 23.-45. §-ában és az Egyetem Számviteli politikájának 11. §-ában foglalt előírásait kell alkalmazni.

(2) Az **eszközök minősítésére**, besorolására az alábbi esetekben kerül sor:

- a) az eszközök beszerzésekor (vagy egyéb jogcímen történő növekedésekor);
- b) az eszköz használatának, rendeltetésének megváltozásakor;
- c) az év végi zárlati teendők kapcsán, a mérlegkészítéskor.

(3) Az Egyetem esetében az eszközök vásárlásának és nyilvántartásba vételének kezdeményezése a szervezeti egységek hatáskörébe tartozik, az eszközök minősítése az SAP rendszerben való rögzítéskor történik, figyelembe véve, hogy a szervezeti egységnél folyó tevékenységet éven belül, vagy hosszabb távon szolgálják.

6. § Általános besorolási szabályok

(1) A befektetett eszközök és a forgóeszközök megkülönböztetése a rendeltetésük, használatuk, a kétféle eszközcsoport elválasztása a használati idő alapján történik. A használati idő meghatározását az Egyetem állapítja meg, és ez alapján sorolja be az egyes eszközöket a befektetett, vagy a forgóeszközök közé.

(2) Az eszközöket, amelyeknek az a rendeltetése, hogy az Egyetem tevékenységét egy éven túl szolgálják a befektetett eszközök közé, amelyek éven belül elhasználnának, azokat a forgóeszközök közé kell besorolni.

7. § Besorolási szempontok

(1) Az Egyetemnek az egyes eszközök befektetett eszköznek, illetve forgóeszköznek minősítésénél a következő előírásokat kell figyelembe vennie:

- a) a mérlegben eszközként kell kimutatni az Egyetem rendelkezésére, használatára bocsátott, az Egyetem működését szolgáló befektetett eszközöket és forgóeszközöket - a bérbe vett eszközök kivételével -, függetlenül attól, hogy azok tulajdonjoga csak törvényben, szerződésben rögzített feltételek teljesítése után kerül át az Egyetemhez [Szt. 23. § (1)];
- b) a vagyonkezelőnél a mérlegben eszközként kell kimutatni a - törvényi rendelkezés, illetve felhatalmazás alapján - kezelésbe vett, az állami vagy önkormányzati vagyon részét képező eszközöket [Szt. 23. § (2)];

- c) az eszközök között kell kimutatni a pénzügyi lízing keretében átvett eszközöket, továbbá a bérbe vett (a használatra átvett) eszközökön végzett beruházások, felújítások, valamint a koncessziós szerződés alapján beszerzett, megvalósított eszközök értékét [Szt. 23. § (3)];
- d) amennyiben az Egyetem a tulajdonában álló eszközre vagyongazdálkodási jogot létesített, az eszközt a mérlegében nem mutathatja ki;
- e) nem szerepeltethetők a mérlegben az Egyetem által bérbe vett, letétbe, bizományba, üzemeltetésre átvett befektetett eszköznek minősülő eszközök, ezeket a 01. Befektetett eszközök nyilvántartási számlái számlacsoporton belül kell nyilvántartani;
- f) nem szerepeltethetőek továbbá a mérlegben és a 02. Forgóeszközök nyilvántartási számlái számlacsoportban kell nyilvántartani az értékkel rendelkező bérbe vett, letétbe, bizományba, üzemeltetésre átvett készleteket;
- g) a tenyészállatokat az Szt. kötelezően – a tenyészidőtől függetlenül – a befektetett eszközök közé, a növendék-, hízó- és egyéb állatokat a forgóeszközök közé sorolja;
- h) a részesedések könyvekbe kerülésekor meg kell határozni az Egyetemnek, hogy azok befektetési, vagy forgatási célú eszköznek minősülnek-e;
- i) az Egyetem az alapítás-át szervezés, valamint a kísérleti fejlesztés során felmerült költségeket nem aktiválja, azokat költségként számolja el.

8. § Az eszközök minősítési szempontjai

(1) Az Szt. szerint az eszközök **minősítési** meghatározásának főbb szempontjai a használati idő meghatározásához:

- a) a minősítést eszközcsoportonként, illetve eszközönként kell végrehajtani;
- b) az állandóan ismétlődő eszközbeszerzéseknél vizsgálni kell az elhasználódás, selejtezés gyakoriságát;
- c) ¹az azonos rendeltetésű eszközök a gyakorlatban történő használatuk alapján kerülhetnek az Egyetemen belül a forgóeszközök és a befektetett eszközök közé is.

(2) Az Egyetem az eszközök besorolásánál azok **rendeltetését, használatát** veszi alapul.

(3) Azokat az eszközöket, melyek az Egyetem oktató, kutató, betegellátó és egyéb az alapító okiratban meghatározott alaptevékenységét tartósan, éven túl szolgálják a befektetett eszközök közé kell sorolni.

(4) A **kisértékű immateriális javak, tárgyi eszközök** besorolásánál az alábbi szempontok érvényesülnek

- a) az Egyetem tevékenységét éven túl, tartósan szolgálják, de egyedi bekerülési értékük nem éri el a 200 ezer forint összeget;
- b) az Egyetem a kisértékű immateriális javakról, tárgyi eszközökről mennyiségi nyilvántartást vezet;
- c) a mérlegben az új, használatba nem vett kisértékű immateriális javakat az immateriális javak között, az új használatba nem vett kisértékű tárgyi eszközöket pedig a beruházások között mutatja ki.

¹Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

- (5) A kisértékű immateriális javak, tárgyi eszközök esetében a 200 ezer forintos értékhatár az adott eszköz egyedi bekerülési értékére vonatkozik, melynek megállapítására jelen szabályzat 22. §-ában foglaltakat kell alkalmazni.
- (6) Azokat az eszközöket, melyek az Egyetem tevékenységét csak egy folyamatban, illetve éven belül szolgálják, nem a tárgyi eszközök, hanem a készletek között kell kimutatni, illetve mennyiségben és értékben nyilvántartásba venni.
- (7) Az eszközök minősítésénél minden esetben az idő tényezőt, a tartósságot és nem az értéket kell elsődlegesen figyelembe venni.
- (8) Az Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság speciális tevékenységéhez kapcsolódóan tangazdaságot, kutatóintézeteket működtet, ezen belül állattenyésztési feladatot is végez. Az Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság Gazdálkodási Igazgatóság feladata gondoskodni a saját tenyésztésű és a vásárolt állatok értékeléséről, minősítéséről, átsorolásáról, nyilvántartásba vételéről a tenyészállatok esetében a befektetett eszközök, a növendék, hizó és egyéb állatok esetében a készletek között.
- (9) Az eszközök rendeltetése használatuk során megváltozhat. A befektetett tárgyi eszközök esetében előfordul az eredeti eszköz szétbontása, tartozék, alkotóelem leválasztása. A szervezeti egységek kezdeményezésére a nagy értékű tárgyi eszközökből kibontott önállóvá váló eszközöket, amennyiben nem érik el a 200 ezer Ft értékhatárt, a kisértékű tárgyi eszközök közé kell átvezetni.
- (10) Az eszközök besorolási tevékenysége kapcsolódik az Egyetem vagyongazdálkodási, vagyónvédelmi feladatköréhez is. Biztosítani kell a tárgyi eszközök teljes körű nyilvántartását, az egyes szervezetek leltárfelelősségét, a kisértékű és nagyértékű tárgyi eszközök egyidejű leltározását, a Leltározási és leltárkészítési szabályzat előírásainak megfelelően.
- (11) A bérbe vett, letétbe, bizományba, üzemeltetésre átvett befektetett eszközöket a mérlegben értékkel nem szabad kimutatni, nyilvántartásuk a 0. számlaosztályban és az analitikus nyilvántartásban elkülönítetten történik. A nyilvántartásba vételnél azonban itt is az Egyetem egészére érvényes besorolási szempontokat kell figyelembe venni.

9. § Immateriális javak minősítése

- (1) A befektetett eszközök között kell kimutatni az immateriális javakat.
- (2) Az immateriális javak között a nem anyagi eszközöket, a vagyoni értékű jogokat (az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok kivételével), a szellemi terméket, az üzleti vagy cégértéket, továbbá az immateriális javakra adott előlegeket kell kimutatni.
- (3) Az immateriális javak közé kell besorolni az Egyetem tevékenységét tartósan - legalább egy éven túl - szolgáló nem materiális eszközöket.
- (4) Az immateriális javak között **vagyoni értékű jogként** azokat a megszerzett jogokat kell kimutatni, amelyek nem kapcsolódnak ingatlanhoz. Ilyenek különösen: a bérleti jog, a használati jog, a vagyónkezelői jog, a szellemi termékek felhasználási joga, a licencek, továbbá a koncessziós jog, a játékjog, valamint az ingatlanhoz nem kapcsolódó egyéb jogok.
- (5) Az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogokat nem az immateriális javak, hanem a tárgyi eszközök, azon belül az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok közé kell besorolni.

(6) ²**Szellemi termékek** közé sorolandók:

- a) az iparjogvédelemben részesülő alkotások (különösen: szabadalom, használati minta, formatervezési minta, védjegy, földrajzi árujelző, kereskedelmi név);
- b) a szerzői jogvédelemben részesülő szerzői művek és szomszédos jogok (különösen: szoftvertermékek, műszaki tervek);
- c) a jogvédelemben nem részesülő, de titkosságuk révén monopolizált szellemi javak (különösen: know-how);

függetlenül attól, hogy használatba vették-e azokat vagy sem.

(7) **Üzleti vagy cégérték** a megvásárolt üzletágért fizetett ellenérték és a tételesen állományba vett egyes eszközök piaci értékének a tételesen állományba vett, átvállalt kötelezettségek – az Szt. szerinti értékeléssel meghatározott - értékével csökkentett értéke közötti különbözet, ha a fizetett ellenérték magasabb.

(8) Üzleti vagy cégértékként kell kimutatni a jövőbeni gazdasági haszon reményében teljesített – a (7) bekezdésben meghatározott - többletkifizetés összegét.

(9) Az **immateriális javakra adott előlegként** kell kimutatni az ilyen címen a szállítóknak átutalt (megfizetett, kiegyenlített) - a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó - összeget.

10. § Tárgyi eszközök minősítése

(1) A befektetett eszközök között kell kimutatni a tárgyi eszközöket.

(2) Azon rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett anyagi eszközök, melyek tartósan – közvetlenül vagy közvetett módon - egy évnél hosszabb ideig szolgálják az Egyetem szakmai és egyéb ellátási tevékenységét, a tárgyi eszközök közé kerülnek besorolásra.

(3) A **tárgyi eszközökön** belül kell kimutatni

- a) az ingatlanokat és a kapcsolódó vagyoni értékű jogokat;
- b) a műszaki berendezéseket, gépeket, járműveket;
- c) az egyéb berendezéseket, felszereléseket, járműveket;
- d) a tenyészállatokat;
- e) a beruházásokat, felújításokat;
- f) a beruházásra adott előlegeket; és
- g) a tárgyi eszközök értékhelyesbítését.

(4) Az **ingatlanok** között kell kimutatni a rendeltetésszerűen használatba vett földterületet és minden olyan anyagi eszközt, amelyet a földdel tartós kapcsolatban létesítettek. Az ingatlanok közé sorolandó: a földterület, a telek, a telkesítés, az épület, az épületrész, az egyéb építmény, az üzemkörön kívüli ingatlan, illetve ezek tulajdoni hányada, továbbá az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok, függetlenül attól, hogy azokat vásárolták vagy a gazdálkodó állította elő, illetve azok saját tulajdonú vagy bérelt ingatlanon valósultak meg. Az ingatlanok között kell kimutatni a bérbe vett ingatlanokon végzett és aktivált beruházást, felújítást is.

²Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

(5) ³Az **ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok** különösen: a földhasználat, a haszonélvezet és használat, a bérleti jog, az építményi jog, a szolgalmi jog, az ingatlanok rendeltetésszerű használatához kapcsolódó - jogszabályban nevesített - hozzájárulások, díjak (víziközmű-fejlesztési hozzájárulás, villamos energia hálózati csatlakozási díj, gázhálózati csatlakozási díj) megfizetése alapján szerzett használati jog, valamint az ingatlanhoz kapcsolódó egyéb jogok.

(6) ⁴A mérlegben a **műszaki berendezések, gépek, járművek** között kell kimutatni

- a) a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett, az Egyetem tevékenységét tartósan és közvetlenül szolgáló - így különösen egészségügyi, oktatási, kutatási célú eszközöket;
- b) a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett, az Egyetem alaptevékenységét közvetlenül szolgáló forgalmi rendszámmal ellátott közúti járműveket, a vízi és légi személy- és áruszállító eszközöket; és
- c) az a) és b) pont szerinti eszközökön végzett és aktivált beruházásokat, felújításokat.

(7) ⁵A műszaki gépek, berendezések, járművek között kell kimutatni a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett, az Egyetem tevékenységét közvetlenül szolgáló erőgépeket, erőművi berendezéseket, egyéb gépeket, berendezéseket, műszereket és szerszámokat, szállítóeszközöket, hírközlő berendezéseket, számítástechnikai eszközöket, a tevékenységi profilt meghatározó vasúti, közúti, vízi- és légiközlekedési eszközöket, valamint az itt felsorolt jellegű, bérbe vett eszközökön végzett és aktivált beruházást, felújítást. A minősítés előldlegesen a tevékenység helye szerinti feladatellátás alapján történik. A besorolás elvégzéséhez szükséges lehet egyedi szempontok figyelembevétele is, melyet az eszköz bevételezésekor a Pénzügyi Igazgatóság egyeztet a szakmailag illetékes társosztályokkal (Főmérnökség, Informatikai Szolgáltató Központ, Üzemeltetési Igazgatóság, Vagyongazdálkodási Igazgatóság).

(8) ⁶Az **egyéb berendezések, felszerelések, járművek** közé kell besorolni azokat a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett, a műszaki berendezések, gépek, járművek közé nem tartozó gépeket, berendezéseket, felszereléseket, járműveket, amelyek az Egyetem tevékenységét közvetetten szolgálják. Ilyenek különösen az egyéb üzemi (üzleti) gépek, berendezések, felszerelések, járművek, az irodai, igazgatási berendezések, felszerelések, az üzemkörön kívüli berendezések, felszerelések, járművek, valamint az itt felsorolt jellegű, bérbe vett eszközökön végzett és aktivált beruházás, felújítás. A minősítés előldlegesen a tevékenység helye szerinti feladatellátás alapján történik. A besorolás elvégzéséhez szükséges lehet egyedi szempontok figyelembevétele is, melyet az eszköz bevételezésekor a Pénzügyi Igazgatóság egyeztet a szakmailag illetékes társosztályokkal (Főmérnökség, Informatikai Szolgáltató Központ, Üzemeltetési Igazgatóság, Vagyongazdálkodási Igazgatóság).

(9) **Tenyészállatok** között kell kimutatni azokat az állatokat, amelyek a tenyésztés, a tartás során leválasztható terméket (szaporulatot, más leválasztható állati terméket) termelnek, és a tartási költségek ezen termékek értékesítése során megtérülnek, vagy az egyéb (igateljesítmény, őrzési feladat, lovagoltatás) hasznosítás biztosítja a tartási költségek megtérülését, függetlenül attól, hogy azok meddig szolgálják az Egyetem tevékenységét.

³Módosította a 28/2024. (II. 29.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2024. január 1-től.

⁴Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

⁵Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

⁶Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

(10) A tárgyi eszközök esetében lényeges a beruházás, felújítás, karbantartás fogalmának elkülönítése.

(11) A **beruházások** között kell kimutatni a rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök bekerülési értékét, továbbá a már használatba vett, valamint a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközök bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelésével összefüggő munkák - még nem aktivált - bekerülési értékét.

(12) A **felújítások** között kell kimutatni a mérlegben szereplő és a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközökön végzett, az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló, időszakonként visszatérő olyan tevékenységek bekerülési értékét, amelyek mindenképpen azzal járnak, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll. Az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak. Felújítás a korszerűsítés is, ha az a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes részeinek az eredetitől eltérő megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli. A tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor a folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei elöregedtek), amely elhasználódottság már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti; nem felújítás az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egyidőben való elvégzése, függetlenül a költségek nagyságától.

(13) **Karbantartás** a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi. A karbantartás értékét nem a tárgyi eszközök között kell kimutatni, nem növeli azok értékét, hanem költségként kell elszámolni.

(14) Mennyiségi növekedéssel járó épület-, építmény beruházást jelent:

- a) Az épületek létesítése, vásárlása
- b) Technológiai célú vezetékek megépítése, hosszabbítása (pl.: elektromos vezetékek, telefonhálózat kiépítése)
- c) Utak, térburkolatok alapterületének növelése
- d) Új kerítések, korlátok, oszlopok megépítése
- e) Ebbe a körbe tartozik az épületek részleges vagy teljes újjáépítése, mely az épület lebontását és változatlan, vagy korszerűbb formában történő megépítését jelenti. Az épület részleges vagy teljes újjáépítését meg kell, hogy előzze az épület részleges, vagy teljes értékének a nyilvántartásból történő kivezetése, a részleges vagy teljes selejtezés.
- f) A mennyiségi növekedéssel járó beruházásokat az analitikus nyilvántartásban új leltári szám alatt kell felvenni.
- g) ⁷Részleges átépítés esetén a részleges selejtezés műszaki tartalmának és a selejtezés összegének megállapítása a Főmérnökség feladatkörébe tartozik.

⁷Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

(15) Mennyiségi növekedést nem eredményező épület beruházást jelent:

- a) A meglévő épület átalakítása, átépítése, ha ennek eredményeként az épület egészének vagy az épület egy részének funkciója, rendeltetése megváltozik.
- b) A meglévő épület bővítése, terjedelmének (alapterület, légtér) növelése.
- c) A meglévő épület kiegészítése, bővítése az épület használhatóságát, ellátását biztosító nem technológiai célú az épülettel egybe épített berendezésekkel (pl. épülettel egybe épített klíma berendezés).
- d) Fűtőkorszerűsítés
- e) Meglévő tetőszerkezet átépítése, ha ez a tető légtérének megváltozásával jár együtt.
- f) Tereprendezési, területfeltöltési, közművesítés, park és kertépítési munka, amennyiben nem minősül önálló tárgyi eszköznek.
- g) A meglévő utak burkolatának megerősítése, átbocsátó képességének növelése.

(16) Gépek, berendezések, járművek esetében beruházásként kell értelmezni:

- a) A mennyiségi növekedéssel járó gépi beruházást, amely
 - új gépek, gépi és technológiai berendezések, felszerelések, műszerek, járművek és ezek kizárólagos tartozékainak (alkotóinak) a beszerzését, felszerelését működőképes állapotba hozatalát, a selejtezett eszközök pótlását;
 - több gépre, berendezésre, műszerre felszerelhető, cserélhető tartozékok beszerzését;
 - az épületen belüli, de alapvetően nem az épület használhatóságát, ellátását szolgáló technológiai rendeltetésszerű vezetékek, berendezések létesítését, vásárlását jelenti.

A mennyiségi növekedéssel járó beruházásokat az analitikus nyilvántartásban új leltári szám alatt kell felvenni (pl.: italautomata, mosogatógép, stb.).

- b) A mennyiségi növekedéssel nem járó (csak értéknövelő) gépberuházást, amely
 - meglévő tárgyi eszköz kiegészítése vagy bővítése további tartozékokkal;
 - minden korszerűsítés, átalakítás, mely során a tárgyi eszköz további műveletek, új feladatok elvégzésére válik alkalmassá, kapacitása növekszik, vagy eredeti rendeltetése megváltozik (a bővítésből eredő típusmódosulást az analitikus nyilvántartásokon keresztül kell vezetni);
 - használaton kívül lévő, üzemképtelen, 0-ig leírt gépek berendezések, felszerelések, járművek üzemképes állapotba hozása, működésre alkalmassá tétele.

(17) Gép-, jármű felújításnak kell minősíteni gépek, járművek esetében azt az általános helyreállítást, melynek eredményeként az eszköz működése, pontossága, teljesítőképessége, üzembiztonsága az eredeti állapotot megközelíti vagy eléri, illetve a felújítás keretében végrehajtott korszerűsítés következtében az eredetit akár meg is haladja. Felújításként kell elszámolni:

- a gépek, járművek elkopott fődarabjainak pótlását;
- a géppel együtt járó alkotóként kezelt tartozékok cseréjét, ha a csere következtében a gép élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul;

- a rendkívüli esemény következtében elértéktelenedett gépek, járművek, üzemképes állapotba hozatalát a fődarabok, alkotórészek pótlásával.

(18) **Beruházásokra adott előlegként** kell kimutatni a beruházási szállítónak, importbeszerzésnél az importálást végző vállalkozónak, az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog eladójának ilyen címen átutalt (megfizetett, kiegyenlített) - a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó - összeget.

(19) Az Egyetem csak az ingatlanok esetében él az értékhelyesbítés lehetőségével a Számviteli politikában megfogalmazott választása alapján. A **tárgyi eszközök értékhelyesbítéseként** az ingatlanok - könyv szerinti értéket meghaladó - piaci értéke és könyv szerinti értéke (a bekerülési értéknek a terv szerinti értékcsökkenés elszámolt összegével csökkentett értéke) közötti különbséget mutatható ki.

11. § Befektetett pénzügyi eszközök minősítése

(1) A befektetett pénzügyi eszközök között azokat az eszközöket (részeseadás, értékpapír, adott kölcsön) kell kimutatni, amelyet az Egyetem azzal a céllal fektetett be más vállalkozónál, adott át más vállalkozónak, hogy ott tartós jövedelemre (osztalékra, illetve kamatra) tegyen szert, vagy befolyásolási, irányítási, ellenőrzési lehetőséget érjen el.

(2) A mérlegben a befektetett pénzügyi eszközök között a tartós részeseadásokat, a tartósan adott kölcsönöket – ideértve a tartósan lekötött pénzeszközöket is – és a tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat kell kimutatni.

(3) A **tartós részeseadások** között az olyan tulajdoni részeseadást jelentő befektetéseket (részvényeket, üzletrészeket, egyéb társasági részeseadásokat) kell kimutatni, amelyeket abból a céltől szereztek, hogy tartós jövedelemre tegyenek szert, vagy tartósan befolyásolási, irányítási, ellenőrzési lehetőséget érjenek el. A tartós részeseadások esetében el kell különíteni a kapcsolt vállalkozásban lévő részeseadásokat, a jelentős tulajdoni részeseadásokat, valamint az egyéb tartós részeseadásokat. A részeseadási viszonyban álló vállalkozások fogalmát az Szt. 3. § (2) bekezdése tartalmazza.

(4) A **tartósan adott kölcsön** mérlegkételemek azokat a pénzkölcsönöket, tartós bankbetéteket tartalmazza, amelyeknél az adóssal kötött szerződés szerint - a pénzformában kifejezett fizetési igények teljesítése, a betét megszüntetése a tárgyévet követő üzleti évben még nem esedékes. A tartósan adott kölcsönöknél el kell különíteni a kapcsolt vállalkozásnak, a jelentős tulajdoni részeseadási viszonyban álló vállalkozásnak, az egyéb részeseadási viszonyban álló vállalkozásnak, illetve az egyéb tartósan adott kölcsönöket.

(5) A **tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírként** azokat a befektetési céllal beszerzett értékpapírokat kell kimutatni, amelyek lejáratá, beváltása a tárgyévet követő üzleti évben még nem esedékes, és az Egyetem azokat a tárgyévet követő üzleti évben nem szándékozik értékesíteni.

(6) A befektetett pénzügyi eszközökre a Számviteli politika 14. §-ában megfogalmazott előírásokat kell alkalmazni.

12. § Készletek minősítése

(1) A forgóeszközök között kell kimutatni a készleteket.

(2) A **készletek** azok az eszközök, amelyek az Egyetem tevékenységét közvetlenül vagy közvetve, csak egy folyamatban, illetve éven belül szolgálják.

(3) A készleteken belül kell kimutatni

- a) az anyagokat;
- b) a befejezetlen termelést és félkész termékeket;
- c) a növendék-, hízó- és egyéb állatokat;
- d) a késztermékeket;
- e) az árukat és
- f) a készletekre adott előlegeket.

(4) Az **anyagok** között kell kimutatni az olyan eszközöket, amelyeket az értékesítendő termékek előállítása vagy a szolgáltatások nyújtása során fognak felhasználni. A **befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek** között az olyan saját előállítású anyagi eszközök költségeit kell kimutatni, amelyek az értékesítést megelőzően a termelés, a feldolgozás valamely fázisában vannak [befejezetlen termelés (ideértve a befejezetlen, még ki nem számlázott szolgáltatást is), félkész termékek], vagy amelyek már feldolgozott, elkészült állapotban értékesítésre várnak (késztermékek).

(5) A **növendék-, hízó és egyéb állatok** között kell kimutatni azokat az állatokat, amelyek a termelés (a tartás) költségei eredményeként növekednek, gyarapszik tömegük (súlyuk), függetlenül attól, hogy az Egyetem tevékenységet mennyi ideig szolgálják.

(6) Az **árúk** között kell kimutatni az olyan értékesítési céllal beszerzett anyagi eszközöket - ideértve a betétdíjas göngyölegeket és a közvetített szolgáltatásokat is -, amelyek a beszerzés és az értékesítés között változatlan állapotban maradnak, bár értékük változhat.

(7) A készletek között kell kimutatni továbbá

- a) használatba vételükig azokat az anyagi eszközöket (szerszám, műszer, berendezés, felszerelés, munkaruha, egyenruha, védőruha), amelyek a vállalkozó tevékenységét legfeljebb egy évig szolgálják,
- b) azokat az eszközöket, amelyeket a befektetett eszközök közül átsoroltak,
- c) a használatba vétel időpontjától áruként azokat az értékesítési céllal beszerzett, előállított eszközöket, amelyeket az Egyetem az értékesítésig (az állományból történő kivonásig) átmenetileg használatba vett.

(8) A **készletekre adott előlegként** az anyag-, az áruszállítónak, a közvetített szolgáltatást nyújtónak, importbeszerzésnél az importálást végző vállalkozónak ilyen címen átutalt (megfizetett, kiegyenlített) - a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó - összeget kell kimutatni.

13. § Követelések minősítése

(1) A forgóeszközök között kerülnek kimutatásra az Egyetem tevékenységét nem tartósan szolgáló követelések.

(2) A **követelések** azok a különféle szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből jogszerűen eredő, pénzürtékben kifejezett fizetési igények, amelyek az Egyetem által már teljesített, a másik fél által elfogadott, elismert termékértékesítéshez, szolgáltatás teljesítéséhez, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, tulajdoni részesedést jelentő befektetés értékesítéséhez, kölcsönnyújtáshoz, előlegfizetéshez kapcsolódnak, valamint a különféle egyéb követelések, ideértve a vásárolt követeléseket, a térítés nélkül és egyéb címen átvett követeléseket, a bíróság által jogerősen megítélt követeléseket is.

(3) A mérlegben a követelést mindaddig ki kell mutatni, amíg azokat pénzügyileg vagy egyéb módon (a Polgári Törvénykönyv szerinti beszámítással, eszközátadással) nem rendezték, törvényben meghatározott esetekben és módon el nem engedték vagy behajthatatlan követelésként le nem írták.

(4) A mérlegben a követelések között kerülnek kimutatásra a követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők), a követelések kapcsolt vállalkozással szemben, a követelések jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben, a követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben, a váltókövetelések, valamint az egyéb követelések.

(5) **Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)** között kell kimutatni minden olyan, az Egyetem által teljesített - a vevő által elismert - termékértékesítésből, szolgáltatásnyújtásból származó követelést, amely nem tartozik a részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szembeni követelések és a tartósan adott kölcsönök közé.

(6) **A részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szembeni követelések** között azokat a (2) bekezdés szerinti követeléseket kell kimutatni, amelyeknél az adós az adott mérlegkorhoz kapcsolódóan az Szt. 3. § (2) bekezdés megfelelő pontja szerinti vállalkozás és a követelés nem tartozik a tartósan adott kölcsönök közé.

(7) **A váltókövetelések** között csak a nem részesedési viszonyban lévő adóssal szembeni váltóköveteléseket szabad kimutatni.

(8) **Egyéb követelésként** kell kimutatni a munkavállalói tartozást, a visszatérítendő adót, az igényelt, de még nem teljesített támogatást, továbbá az utólag kapott engedmény miatti követelés összegét is.

(9) Egyéb követelésként kell kimutatni továbbá a nem részesedési viszonyban lévő adóssal szembeni (2) bekezdés szerinti valamennyi követelést - az (5) és a (7) bekezdésben foglaltak kivételével -, ideértve a tartósan adott kölcsönből a mérlegfordulónapot követő egy éven belül esedékes részleteket, a vásárolt követeléseket, a térítés nélkül és egyéb címen átvett követeléseket, a peresített követelésekből – a káreseményekkel, bírsággal, kötbérrel, fekbérrel, késedelmi kamattal, behajtási költségátalánnyal, kártérítésekkel, sérelemdíjakkal kapcsolatos követelések kivételével - a bíróság által az üzleti év mérlegfordulónapjáig jogerősen megítélt követeléseket is.

(10) Nem lehet követelésként kimutatni az olyan pénzeszközre vagy egyéb eszközre vonatkozó, a mérleg fordulónapján fennálló követelést, amelynek mérlegtételként való szerepeltetése jövőbeni eseménytől függ. Idetartoznak különösen a kapott garanciák, kezességek harmadik felek tartozásaiért, valamint a kapott fedezetek, biztosítékok, zálogtárgyak, óvadékok és az opciós ügylet miatti pénzeszköz vagy egyéb eszköz átvételére vonatkozó követelések.

(11) Nem lehet kimutatni az olyan pénzeszközre vagy egyéb eszközre vonatkozó, a mérleg fordulónapján fennálló követelést, amelynek mérlegtételként való szerepeltetése a szerződés teljesítésétől függ. Idetartoznak különösen a határidős adásvételi ügyletek, a swap ügyletek határidős része miatti pénzeszköz vagy egyéb eszköz átvételére vonatkozó követelések.

(12) Nem lehet a követelések között szerepeltetni továbbá a követelést, ha azt a partner vitatja, nem ismeri el. Az ilyen követeléseket a 03. Követelések, követelés jellegű tételek nyilvántartási számláira kell átvezetni.

(13) Az el nem ismert követelések esetében gondoskodni kell azok jogosságának igazolásáról a rendelkezésre álló dokumentumok alapján és a behajtás érdekében a jogi lépések megtételéről, illetve amennyiben bebizonyosodik, hogy a követelés valóban nem jogos, akkor annak nyilvántartásából való törléséről.

14. § Értékpapírok minősítése

(1) A forgóeszközök között **értékpapírként** a forgatási célból, átmeneti, nem tartós befektetésként vásárolt, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, illetve tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket kell kimutatni.

(2) A mérlegben az értékpapírok között kell kimutatni a részesedést kapcsolt vállalkozásban, a jelentős tulajdoni részesedést, az egyéb részesedést, a saját részvényeket, saját üzletrészeket, valamint a forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat.

(3) A **részesedések részesedési viszonyban lévő vállalkozásokban** mérlegtételeknél az adott mérlegsorhoz kapcsolódóan az Szt. 3. § (2) bekezdés megfelelő pontja szerinti vállalkozásban lévő tulajdoni részesedést jelentő, forgatási célból, általában árfolyamnyereség elérése érdekében vásárolt befektetéseket (részvényeket, üzletrészeket, egyéb társasági részesedéseket) kell kimutatni.

(4) **Egyéb részesedés** minden olyan tulajdoni részesedést jelentő, forgatási célból vásárolt befektetés, amely nem tartozik a (3) bekezdés szerinti részesedések közé.

(5) **Saját részvények, saját üzletrészek** a vállalkozó által visszavásárolt (megszerzett) tulajdoni részesedést jelentő saját befektetések. Az Egyetem nem rendelkezik saját részvényt, üzletrésszel.

(6) A **forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok** között azokat az értékpapírokat kell kimutatni, amelyeket forgatási célból, kamatbevétel, illetve árfolyamnyereség elérése érdekében szereztek be, továbbá azokat, amelyek a tárgyévet követő üzleti évben lejárnak.

15. § Pénzeszközök minősítése

(1) A mérlegben a forgóeszközök között kerülnek kimutatásra a pénzeszközök.

(2) A **pénzeszközök** között kell kimutatni a készpénzt, az elektronikus pénzt és a csekkeket, továbbá a bankbetéteket.

(3) A mérlegben a pénzeszközök két csoportja a pénztár, csekkek, valamint a bankbetétek.

(4) A **pénztár, csekk** között kell kimutatni a forint- és valutapénztárakban kezelt készpénzt, valamint a csekkeket és az elektronikus pénzt.

(5) ⁸A **bankbetétek** között kell kimutatni a forintban és devizában vezetett fizetési és más, nem lekötött bankszámlák egyenlegét.

16. § Aktív időbeli elhatárolások minősítése

(1) Az **aktív időbeli elhatárolásokon** belül kell kimutatni a bevételek aktív időbeli elhatárolását, a költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolását és a halasztott ráfordításokat. Aktív időbeli elhatárolásként elkülönítetten kell a mérlegben kimutatni az üzleti év mérlegének fordulónapja előtt felmerült, elszámolt olyan összegeket, amelyek költségként, ráfordításként (ideértve a halasztott ráfordításokat is) csak a mérleg fordulónapját követő időszakra számolhatók el, valamint az olyan járó árbevétel, kamat- és egyéb bevételeket, amelyek csak a mérleg fordulónapja után esedékesek, de a mérleggel lezárt időszakra számolandók el, továbbá az Szt. 68. § (1) bekezdése szerinti különbözetből az eredményt csökkentő tételként még el nem számolt összeget.

(2) Aktív időbeli elhatárolásként kell a mérlegben kimutatni a (kamatbevételekkel szemben elszámolt) névérték alatt kibocsátott, a névérték alatt vásárolt diszkont - hitelviszonyt

⁸Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

megtestesítő, befektetett vagy forgóeszközként kimutatott - értékpapírok névértéke és kibocsátási értéke (vételára) közötti különbséget adott üzleti évre, időarányosan járó összegét mindaddig, amíg ezen értékpapírokat nem értékesítik, nem váltják be, a könyvekből nem vezetik ki.

(3) Amennyiben a forgóeszközök között kimutatott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, tulajdoni részesedést jelentő befektetés beszerzéséhez kapcsolódóan fizetett (elszámolt), a beszerzési értékben figyelembe nem vett bizományi díj, vásárolt vételi opció díja jelentős összegű és az az értékpapír beváltásakor, az értékpapír, a befektetés értékesítésekor várhatóan megtérül, annak összegét időbelileg el lehet határolni.

(4) Aktív időbeli elhatárolásként lehet kimutatni a hitel, a kölcsön felvételéhez közvetlenül kapcsolódóan felmerült költségeket, beleértve a hitel, a kölcsön feltételeként előírt bankgarancia vagy hitelvizsgálat díját, a hitel igénybevétele miatt fizetett kezelési díjat és folyósítási jutalékot, amennyiben azokat az eszköz bekerülési értékében nem számolják el. A hitelfelvételhez kapcsolódó költségek elhatárolt összegét a hitel, a kölcsön futamideje alatt időarányosan, de legkésőbb a hitel, a kölcsön teljes összegének visszafizetésekor kell megszüntetni.

(5) Aktív időbeli elhatárolásként kell kimutatni a szerződés elszámolási egysége - általános forgalmi adót nem tartalmazó - teljes szerződéses ellenértékének mérlegfordulónapi teljesítési fok arányában számított összege azon részét, amely meghaladja a szerződés elszámolási egységével kapcsolatban az előző üzleti év(ek)ben és a tárgyévben együttesen elszámolt nettó árbevételt.

(6) Az aktív időbeli elhatárolások között **halasztott ráfordításként** kell kimutatni az ellentételezés nélküli tartozásátvállalás során - a tartozásátvállalás beszámolási időszakában - a véglegesen átvállalt és pénzügyileg nem rendezett kötelezettség egyéb ráfordításként elszámolt megállapodás szerinti összegét. Az elhatárolást az átvállalt kötelezettségnek a megállapodás szerinti pénzügyi rendezésekor, a teljesítésnek megfelelően kell az egyéb ráfordításokkal szemben megszüntetni.

(7) ⁹¹⁰Aktív időbeli elhatárolásként lehet kimutatni - az Szt. 77. § (2) bekezdés d) pontja és (3) bekezdés b) pontja, valamint a rendeltetésszerűen használatba vett immateriális javakhoz, tárgyi eszközökhöz kapcsolódó Szt. 77. § (4) bekezdés b) pontja szerinti - jogszabályi előírás, szerződésen, megállapodáson alapuló támogatások – a már felmerült költségekkel (ráfordításokkal) arányos – várható, még el nem számolt összegét az egyéb bevételekkel szemben, amennyiben az Egyetem bizonyítani tudja, hogy teljesíteni fogja a támogatáshoz kapcsolódó feltételeket és valószínű, hogy a támogatást meg fogja kapni. Az aktív időbeli elhatárolást a kapott támogatás elszámolásakor, illetve a támogatás meghiúsulásakor kell megszüntetni.

17. § Saját tőke elemeinek minősítése

(1) Speciális szabályok a 2021. augusztus 1-jei fenntartóváltásra tekintettel:

- a) Az Nftv. 117/C. § (4a) bekezdése értelmében a 117/C. § (1) bekezdés szerinti fenntartóváltással érintett felsőoktatási intézmény fenntartóváltás napját megelőző fordulónappal az államháztartási számviteli szabályok szerinti záró beszámolót készít, azzal hogy a záró beszámolót megalapozó könyvviteli zárlat során az aktív és a passzív időbeli elhatárolásokat nem kell kivezetni. Az általános és kizárólagos jogutód felsőoktatási intézmény a fenntartóváltás napján nyitó mérleget köteles készíteni,

⁹Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

¹⁰Módosította a 33/2023. (III. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2023. január 1-től.

amelybe a 117/C. § (1) bekezdés szerinti fenntartóváltással érintett felsőoktatási intézmény záró beszámolója mérlegében kimutatott vagyoni elemeket azok jellegének, és a záró beszámoló mérlegében bemutatott könyv szerinti értékének megfelelően veszi fel azzal, hogy a saját tőkén belül a nemzeti vagyon induláskori értéke jegyzett tőkeként, a nemzeti vagyon változásai és az egyéb eszközök induláskori értéke és változásai tőketartalékként, a mérleg szerinti eredmény és a felhalmozott eredmény eredménytartalékként veendő fel a nyitómérlegbe.

- b) Az Nftv. 117/C. § (4b) bekezdése értelmében a 117/C. § (1) bekezdés szerinti fenntartóváltással érintett felsőoktatási intézmény a fenntartóváltáshoz kapcsolódóan ingyenes vagyonyjuttatásként kapott eszközöket - ide nem értve a 117/C. § (4c) bekezdésben foglalt pénzeszközöket - nyilvántartási értéken mint bekerülési értéken a tőketartalékkal szemben köteles a könyveibe felvenni. Azon eszközöknél, amelyekhez a jogelődnél részben vagy egészben halasztott bevétel kapcsolódott, az ingyenes vagyonyjuttatásként történő átvételt a jogelőd könyveiben halasztott bevételként megjelenő összeg erejéig a tőketartalék helyett a halasztott bevételekkel szemben kell elszámolni. A vagyonyjuttatásként történő átvételkor azon tárgyi eszközök és immateriális javak esetében, amelyeket a jogelődnél 2014. január 1-jét megelőzően szereztek be, az eszközök vagyonyjuttatáskori bekerülési értékének megfelelő összegben a tőketartalék terhére halasztott bevétel képezhető azzal, hogy azok a felsőoktatási intézmények, amelyek esetében 2020. december 31. napját megelőzően kerültek közérdekű vagyonkezelő alapítvány fenntartásába, 2021. január 1-jén élhetnek az érintett eszközök nettó értékének megfelelő összegben a halasztott bevétel tőketartalék terhére történő felvételével.
- c) Az Nftv. 117/C. § (4c) bekezdése értelmében a 117/C. § (1) bekezdés szerinti fenntartóváltással érintett felsőoktatási intézmény a fenntartóváltáshoz kapcsolódóan a jogelőd felsőoktatási intézmény által az állami fenntartó útján a jogutód felsőoktatási intézmény részére átadott pénzeszközt az eredménytartalékkal szemben köteles a könyveibe felvenni.
- d) ¹¹Az Nftv. 117/ C. § (4f) bekezdése alapján a fenntartóváltással érintett felsőoktatási intézmény a fenntartóváltást követő első üzleti évi számviteli beszámolójának mérlegében, az a-c) pontokban foglaltak végrehajtását követően kimutatott negatív tőketartalékot köteles az eredménytartalék terhére megszüntetni, továbbá az ezt követően kimutatott eredménytartalék negatív összegét a fenntartó ez irányú döntése alapján a jegyzett tőke terhére részben vagy egészen megszüntetheti.

(1/A)¹²Speciális szabályok egészségügyi szolgáltató beolvadásával összefüggésben:

- a) Az Nftv. 117/K. § (3) és (4) bekezdése alapján az általános és kizárólagos jogutód felsőoktatási intézmény a fenntartóváltás napján a fenntartóváltással érintett beolvadó egészségügyi szolgáltató záróbeszámolójának a mérlegét köteles az Szt. közhasznú felsőoktatási intézményre irányadó szabályai szerint készítendő mérlegének megfelelő struktúrába átrendezni, azzal, hogy a beolvadó egészségügyi szolgáltató megszűnő vagyonkezelési szerződésében foglalt állami tulajdonban lévő eszközök kivételével a zárómérlegben szereplő eszközöket és a kötelezettségeket jellegüknek megfelelően egy rendező mérlegbe rendezi. A zárómérlegben szereplő aktív és passzív időbeli elhatárolások az állami tulajdonban lévő vagyonkezelte eszközökhöz tartozó, a beolvadó egészségügyi szolgáltató vagyonkezelési szerződésének megszűnésével együtt a

¹¹Beiktatta a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

¹²Beiktatta a 23/2023. (IX. 21.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2023. július 1-től.

tulajdonosi joggyakorló felé átadandó halasztott bevételek, mint passzív időbeli elhatárolások kivételével teljeskörűen felveendő a rendező mérlegbe.

A rendező mérlegbe a saját tőkén belül a zárómérlegben kimutatott nemzeti vagyон induláskori értéke jegyzett tőkeként, a mérleg szerinti eredmény és a felhalmozott eredmény eredménytartálékként veendő fel. A költségvetési szervként megszűnő egészségügyi szolgáltató zárómérlegében szereplő nemzeti vagyон változásai és az egyéb eszközök induláskori értéke és változásai az állami tulajdonban lévő vagyonkezelt eszközök és a kapcsolódó halasztott bevételek összegével csökkentett értéküknek megfelelően tőketartalékként veendő fel a rendező mérlegbe.

- aa) ¹³Az egészségügyi szolgáltató beolvadásának elszámolásakor a tulajdonosi joggyakorlóval történt egyeztetés eredményeként a beolvadó egészségügyi szolgáltató megszűnő vagyonkezelési szerződésében foglalt állami tulajdonban lévő eszközök az Nftv. fenti előírásaitól eltérően, a beolvadó egészségügyi szolgáltató mérlegéből készített rendező mérleg alapján, a fenntartóváltás napjával kerül felvételre az Egyetem könyveibe.
- b) Az Nftv. 117/K. § (6) bekezdése alapján a 117/K. § (1) bekezdés szerinti felsőoktatási intézménynél a vagyonjuttatás keretében ingyenesen kapott vagyon elszámolása során a 117/C. § (4b) és (4c) bekezdését kell alkalmazni.
- c) Az Nftv. 117/K. § (7) bekezdése alapján a 117/K. § (1) bekezdés szerinti felsőoktatási intézmény abban az esetben, ha a 117/K. § (4)–(6) bekezdésében foglaltak végrehajtását követően negatív tőketartalék keletkezik, akkor ennek összegét köteles legkésőbb a (4)–(6) bekezdés végrehajtását követő első üzleti évi számviteli beszámolójának mérlegében az eredménytartalék terhére megszüntetni, továbbá az ezt követően kimutatott negatív eredménytartalék összegét a fenntartó ezirányú döntése alapján a jegyzett tőke terhére részben vagy egészen megszüntetheti.

(2) **Saját tőkeként** a mérlegben csak olyan tőkereszt szabad kimutatni, amelyet a tulajdonos bocsátott az Egyetem rendelkezésére. A saját tőke részeként kell kimutatni az értékhelyesbítés értékelési tartalékát is.

(3) A **saját tőkén belül** kell kimutatni a jegyzett tőkét, a tőketartalékot, az eredménytartalékot, a lekötött tartalékot, az értékelési tartalékot és a tárgyév adózott eredményét.

(4) A **jegyzett tőke** a létesítő okiratban meghatározott, a tulajdonosok által tartósan rendelkezésre bocsátott - ténylegesen átadott – tőke.

(5) Jegyzett tőkén felüli vagyoni fedezet alatt - eltérő rendelkezés hiányában - a jegyzett tőkével, a lekötött tartalékkal, továbbá a pozitív értékelési tartalékkal csökkentett saját tőke összegét kell érteni.

(6) A **tőketartalék** növekedéseként kell kimutatni:

- a) a tulajdonosok által tőkeemeléskor a tőkeemelés részeként tőketartalékba véglegesen átadott eszközök, pénzeszközök értékét,
- b) a jegyzett tőke leszállítását a tőketartalékkal szemben,
- c) a tőketartalékból lekötött tartalék visszavezetett összegét a lekötés feloldása alapján,
- d) a pénzmozgással, illetve az eszközmozgással egyidejűleg a jogszabály alapján tőketartalékba helyezett pénzeszközöket, átvett eszközök értékét.

¹³Beiktatta a 28/2024. (II. 29.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2024. január 1-től.

- (7) A tőketartalék csökkenéseként kell kimutatni:
- a jegyzett tőke emelését a szabad tőketartalékból,
 - a veszteség miatti negatív eredménytartalék ellentételezésére felhasznált összeget,
 - a tőkekivonással megvalósított jegyzett tőke leszállításához kapcsolódó - a jegyzett tőke leszállításával arányos - tőketartalék-kivonás összegét,
 - a tőketartalék lekötött tartalékba átvezetett összegét,
 - a pénzmozgással, illetve az eszkozmozgással egyidejűleg a jogszabály alapján tőketartalékkal szemben átadott pénzeszközök, eszközök értékét.
- (8) Az **eredménytartalék** növekedéseként kell kimutatni:
- az előző üzleti év adózott eredményét (nyereségét), ideértve az ellenőrzés előző üzleti év(ek) adózott eredményét növelő módosítását (nyereségét) is,
 - a jegyzett tőke leszállítását az eredménytartalékkal szemben,
 - a veszteség miatti negatív eredménytartalék ellentételezésére felhasznált tőketartalékot, lekötött tartalékot,
 - az eredménytartalékból lekötött tartalék visszavezetett összegét a lekötés feloldása alapján,
 - a pénzmozgással, illetve az eszkozmozgással egyidejűleg a jogszabály alapján eredménytartalékba helyezett pénzeszközöket, átvett eszközök értékét.
- (9) Az eredménytartalék csökkenéseként kell kimutatni:
- az előző üzleti év adózott eredményét (veszteségét), ideértve az ellenőrzés előző év(ek) adózott eredményét csökkentő módosítását (veszteségét) is,
 - a jegyzett tőke emelését a rendelkezésre álló szabad eredménytartalékból,
 - az eredménytartalék lekötött tartalékba átvezetett összegét,
 - a tőkekivonással megvalósított jegyzett tőke leszállításához kapcsolódó - a jegyzett tőke leszállításával arányos - eredménytartalék-kivonás összegét,
 - a pénzmozgással, illetve az eszkozmozgással egyidejűleg a jogszabály alapján eredménytartalékkal szemben átadott pénzeszközök, eszközök értékét.
- (10) Az ellenőrzés során a mérlegkészítés időpontjáig megállapított - az előző üzleti év(ek)re vonatkozó - jelentős összegű hibák elkülönítetten kimutatott eredményre gyakorolt hatásának összegét (adózott eredményét) az eredménytartalékot növelő-csökkentő tételként a hiba megállapításának üzleti évében kell elszámolni.
- (11) A **lekötött tartalék** a tőketartalékból, illetve az eredménytartalékból lekötött összegeket foglalja magában.
- (12) A tőketartalékból kell lekötöni és a lekötött tartalékba átvezetni:
- a más jogszabály szerint vagy az Egyetem saját elhatározása alapján lekötött - kötelezettségek fedezetét jelentő - tartalékot,
 - a (6) bekezdés d) pontja alapján tőketartalékba helyezett összeg azon részét, amelyet a jogszabályban, szerződésben, megállapodásban rögzített feltételek nem teljesítése esetén részben vagy egészen vissza kell fizetni.
- (13) Az eredménytartalékból kell lekötöni és a lekötött tartalékba átvezetni:
- a (12) bekezdés szerinti lekötendő tőketartalékot, ha arra a tőketartalék nem nyújt fedezetet,
 - más jogszabály szerint vagy az Egyetem saját elhatározása alapján lekötött - kötelezettségek fedezetét jelentő vagy saját céljait szolgáló - tartalékot.

(14) A (13) bekezdés szerinti lekötést az eredménytartalékkal szemben el kell számolni akkor is, ha a lekötött tartalék növekedése miatt az eredménytartaléknak negatív egyenlege lesz, vagy negatív egyenlege nő.

(15) A lekötött tartalék feloldását a tőketartalékkal, illetve az eredménytartalékkal szemben kell elszámolni, annak függvényében, hogy a feloldott tartalék a tőketartalékból, illetve az eredménytartalékból került lekötésre.

(16) A lekötött tartalék növekedéseként, illetve csökkenéseként kell kimutatni a pénzmozgással, illetve az eszközmozgással egyidejűleg a külön jogszabály alapján a lekötött tartalékkal szemben átvett, illetve átadott pénzeszközök, egyéb eszközök értékét. A külön jogszabály alapján átvett lekötött tartalék feloldását - a külön jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az eredménytartalékkal szemben kell elszámolni.

(17) **Értékelési tartalékként**, azon belül az értékhelyesbítés értékelési tartalékaként a piaci értékelés alapján elszámolt értékhelyesbítés összegét kell kimutatni.

(18) Az értékhelyesbítés értékelési tartaléka és az értékhelyesbítés kizárólag egymással szemben és azonos összegben változhat. Az értékelési tartalék terhére a saját tőke más elemeit nem lehet kiegészíteni, annak terhére kötelezettség nem teljesíthető.

(19) Az **adózott eredményt** az eredménykimutatásban ilyen címen kimutatott összeggel egyezően kell szerepeltetni.

18. § Céltartalékok minősítése

(1) ¹⁴Az adózás előtti eredmény terhére **céltartalékot** kell képezni - a szükséges mértékben - azokra a múltbeli, illetve a folyamatban lévő ügyletekből, szerződésekből származó, harmadik felekkel szembeni fizetési kötelezettségekre [ideértve különösen a jogszabályban meghatározott garanciális kötelezettséget, a függő kötelezettséget, a biztos (jövőbeni) kötelezettséget, a korhatár előtti ellátás, a végkielégítés miatti fizetési kötelezettséget, a környezetvédelmi kötelezettséget, valamint a megkötött szerződésből vagy annak elszámolási egységéből várható veszteséget], amelyek a mérlegfordulónapon valószínű vagy bizonyos, hogy fennállnak, de összegük vagy esedékességük időpontja még bizonytalan, és azokra az Egyetem a szükséges fedezetet más módon nem biztosította.

(2) ¹⁵Az adózás előtti eredmény terhére - a valós eredmény megállapítása érdekében a szükséges mértékben - céltartalék képezhető az olyan várható, jelentős és időszakonként ismétlődő jövőbeni költségekre (különösen a fenntartási, az átszervezési költségekre, a környezetvédelemmel kapcsolatos költségekre), amelyekről a mérlegfordulónapon feltételezhető vagy bizonyos, hogy a jövőben felmerülnek, de összegük vagy felmerülésük időpontja még bizonytalan és nem sorolhatók a passzív időbeli elhatárolások közé. A szokásos üzleti tevékenység rendszeresen és folyamatosan felmerülő költségeire nem képezhető.

(3) A mérlegben a céltartalékokat céltartalék a várható kötelezettségekre, céltartalék a jövőbeni költségekre és egyéb céltartalék bontásban kell kimutatni.

(4) ¹⁶

19. § Kötelezettségek minősítése

(1) **Kötelezettségek** azok a szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből eredő, pénzértékben kifejezett elismert tartozások, amelyek a szállító, a vállalkozó, a

¹⁴Módosította a 33/2023. (III. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2023. január 1-től.

¹⁵Beiktatta a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

¹⁶Hatályon kívül helyezte a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

szolgáltató, a hitelező, a kölcsönt nyújtó által már teljesített, az Egyetem által elfogadott, elismert szállításhoz, szolgáltatáshoz, pénznyújtáshoz kapcsolódnak. A kötelezettségek lehetnek hátrасoroltak, hosszú és rövid lejáratúak.

(2) **Hátrасorolt kötelezettségként** kell kimutatni minden olyan kapott kölcsönt, amelyet ténylegesen a gazdálkodó rendelkezésére bocsátottak, és a vonatkozó szerződés tartalmazza a kölcsönt nyújtó fél egyetértését arra vonatkozóan, hogy az általa nyújtott kölcsön bevonható a gazdálkodó adóssága rendezésébe, valamint a kölcsönt nyújtó követelése a törlesztések sorrendjében a tulajdonosok előtti legutolsó helyen áll, azt a gazdálkodó felszámolása vagy csődje esetén csak a többi hitelező kielégítése után kell kiegyenlíteni, a kölcsön visszafizetési határideje vagy meghatározatlan, vagy a jövőbeni eseményektől függ, de eredeti futamideje öt évet meghaladó lejáratú, a kölcsön törlesztése az eredeti lejárat vagy a szerződésben kikötött felmondási idő előtt nem lehetséges.

(3) A hátrасorolt kötelezettségeket a mérlegben kapcsolt vállalkozással szembeni, jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szembeni, egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szembeni, továbbá egyéb gazdálkodóval szembeni bontásban kell kimutatni.

(4) **Hosszú lejáratú kötelezettség** – a hitelezővel kötött szerződés szerint – az egy üzleti évnél hosszabb lejáratra kapott kölcsön és hitel, a mérleg fordulónapját követő egy üzleti éven belül esedékes törlesztések levonásával, továbbá az egyéb hosszú lejáratú kötelezettség.

(5) A hosszú lejáratú kötelezettségek között kell kimutatni a mérlegben a hosszú lejáratra kapott kölcsönöket, a beruházási és fejlesztési hiteleket, az egyéb hosszú lejáratú hiteleket, a tartós kötelezettségeket kapcsolt vállalkozással szembeni, jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szembeni és egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szembeni bontásban, valamint az egyéb hosszú lejáratú kötelezettségeket.

(6) **Tartós kötelezettségek részesedési viszonyban álló vállalkozásokkal szembeni** mérlegtételek azokat az (1) bekezdés szerinti kötelezettségeket tartalmazzák, amelyeknél az adott mérleg sorhoz kapcsolódóan az Szt. 3. § (2) bekezdés megfelelő pontja szerinti hitelezővel kötött szerződés szerint, a pénzügyi értékekben kifejezett fizetési kötelezettségek lejáratá az egy évet meghaladja.

(7) ¹⁷**Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségként** kell kimutatni a lízingbe vevőnél a pénzügyi lízingbe vett, beruházásként elszámolt eszköz lízingbe adó (helyette az eladó) által számlázott ellenértékének megfelelő kötelezettséget (a mérleg fordulónapját követő egy üzleti éven belül esedékes törlesztések levonásával).

(8) **Rövid lejáratú kötelezettség** az egy üzleti évet meg nem haladó lejáratra kapott kölcsön, hitel, ideértve a hosszú lejáratú kötelezettségekből a mérleg fordulónapját követő egy üzleti éven belül esedékes törlesztéseket is.

(9) A rövid lejáratú kötelezettségek között kell kimutatni a mérlegben a rövid lejáratú kölcsönöket, a rövid lejáratú hiteleket, a vevőktől kapott előlegeket, a kötelezettségeket áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók), a rövid lejáratú kötelezettségeket kapcsolt vállalkozással szembeni, jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szembeni és egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szembeni bontásban, valamint az egyéb rövid lejáratú kötelezettségeket.

¹⁷Módosította a 33/2023. (III. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2023. január 1-től.

(10) **Egyéb rövid lejáratú kötelezettségként** kell kimutatni különösen a munkavállalókkal, a költségvetéssel, az önkormányzatokkal kapcsolatos elszámolásokat, a jogerős határozattal előírt kötelezettségeket, valamint az utólag adott engedmény miatti kötelezettség összegét is.

(11) Nem lehet kötelezettségként szerepeltetni az olyan - általában - harmadik személlyel szemben vállalt kötelezettséget, amely a mérleg fordulónapján fennáll, de mérlegtételkénti szerepeltetése jövőbeni eseménytől függ. A függő kötelezettségek lehetnek pénzeszközre, illetve egyéb eszközre vonatkozó függő kötelezettségek. A pénzeszközre vonatkozó függő kötelezettségek közé tartoznak különösen: a kezességvállalási, a garanciavállalási, a váltókezesi kötelezettség, az opciós ügyletekkel, a nem valódi penziós ügyletekkel, a le nem zárt peres ügyekkel kapcsolatban várható kötelezettségek. Az egyéb eszközre vonatkozó kötelezettségek közé tartoznak különösen a fedezetként, biztosítékként, óvadékként felajánlott (szolgáló) vagyontárgyak és az opciós ügylet miatti egyéb eszköz átadására vonatkozó kötelezettségek.

(12) Nem lehet a kötelezettségek között szerepeltetni a mérlegben az olyan visszavonhatatlan kötelezettséget, amely a mérleg fordulónapján már fennáll, de a szerződés teljesítése még nem történt meg, ezért mérlegtételként nem szerepeltethető. A biztos (jövőbeni) kötelezettségek lehetnek pénzeszközre, illetve egyéb eszközre vonatkozó biztos (jövőbeni) kötelezettségek. Idetartoznak különösen: a határidős adásvételi ügyletek, a swap ügyletek határidős része miatti pénzeszköz vagy egyéb eszköz átadására vonatkozó kötelezettségek. Nem tartoznak ide az üzleti tevékenységgel kapcsolatos, folyamatosan felmerülő költségek.

(13) Nem lehet a kötelezettségek között szerepeltetni továbbá a kötelezettséget, ha azt az Egyetem vitatja, nem ismeri el. Az ilyen kötelezettségeket a 04. Kötelezettségek, kötelezettség jellegű tételek nyilvántartási számláira kell átvezetni.

(14) Az el nem ismert kötelezettségek esetében gondoskodni kell a partner értesítéséről, a kötelezettségként el nem ismerés okairól, illetve amennyiben bebizonyosodik, hogy a kötelezettség valóban nem jogos, akkor annak nyilvántartásából való törléséről.

20. § Passzív időbeli elhatárolások minősítése

(1) A **passzív időbeli elhatárolásokon** belül kell kimutatni a bevételek passzív időbeli elhatárolását, a költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolását és a halasztott bevételeket.

(2) Passzív időbeli elhatárolásként kell elkülönítetten kimutatni

- a) a mérleg fordulónapja előtt befolyt, elszámolt bevételt, amely a mérleg fordulónapja utáni időszak árbevételét, bevételét képezi,
- b) a mérleg fordulónapja előtti időszakot terhelő költséget, ráfordítást, amely csak a mérleg fordulónapja utáni időszakban merül fel, kerül számlázásra,
- c) mérleg fordulónapja és elkészítésének időpontja között az Egyetemmel szemben érvényesített, benyújtott, ismertté vált, a mérleggel lezárt üzleti évhez kapcsolódó kártérítési igényt, kártérítést, bírósági költséget,
- d) a mérleggel lezárt üzleti évhez kapcsolódó, kötelezettségként ki nem mutatott prémiumot, jutalmat, azok járulékát.

(3) Passzív időbeli elhatárolásként kell kimutatni a költségek (a ráfordítások) ellentételezésére - visszafizetési kötelezettség nélkül - kapott, pénzügyileg rendezett, egyéb bevételként elszámolt támogatás összegéből az üzleti évben költséggel, ráfordítással nem ellentételezett összeget. Az elhatárolást a költségek, ráfordítások tényleges felmerülésekor, illetve a támogatási szerződésben, megállapodásban foglaltak teljesülésekor kell megszüntetni.

(4) Passzív időbeli elhatárolásként kell kimutatni a szerződés elszámolási egységével kapcsolatban az előző üzleti év(ek)ben és a tárgyévben együttesen elszámolt nettó árbevételnek azt a részét, amely meghaladja a szerződés elszámolási egysége - általános forgalmi adót nem tartalmazó - teljes szerződéses ellenértékének mérlegfordulónapi teljesítési fok arányában számított összegét. A passzív időbeli elhatárolások között **halasztott bevételként** kell kimutatni az egyéb bevételként vagy a pénzügyi műveletek bevételeként elszámolt

- a) a fejlesztési célra - visszafizetési kötelezettség nélkül - kapott, pénzügyileg rendezett támogatás véglegesen átvett pénzeszköz összegét;
- b) elengedett, valamint a harmadik személy által átvállalt kötelezettség összegét, amennyiben az a kötelezettség terhére beszerzett eszközökhöz kapcsolódik (legfeljebb a kapcsolódó eszközök nyilvántartás szerinti értékében);
- c) térítés nélkül (visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszközök, továbbá az ajándékként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt eszközök piaci - illetve jogszabály eltérő rendelkezése esetén a jogszabály szerinti - értékét.

(5) A támogatásonként, a véglegesen átvett pénzeszközönként, a térítés nélkül átvett eszközönként kimutatott halasztott bevételt a fejlesztés során megvalósított eszköz, az elengedett, valamint a harmadik személy által átvállalt kötelezettséghez kapcsolódó eszköz, illetve a térítés nélkül átvett eszköz (ideértve az ajándékként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt eszközöket is) bekerülési értékének, illetve bekerülési értéke arányos részének költségkénti, illetve ráfordításkénti elszámolásakor kell megszüntetni. Meg kell szüntetni a fejlesztési támogatás miatt kimutatott halasztott bevételt a visszafizetendő támogatás ráfordításkénti elszámolásakor is.

(6) Amennyiben az eszköz bekerülési értéke a használatba vételt követően megnő a használatbavételkor bekerülési értékhez képest, akkor a halasztott bevétel (5) bekezdés szerinti megszüntetésekor a bekerülési érték növekményét figyelmen kívül kell hagyni. Amennyiben e mellett az eszköz hasznos élettartama is növekszik, akkor a halasztott bevétel (5) bekezdés szerinti megszüntetésekor a hasznos élettartam növekedését is figyelmen kívül kell hagyni.

(7) Halasztott bevételként kell kimutatni a negatív üzleti vagy cégértéket.

(8) A negatív üzleti vagy cégértékként kimutatott halasztott bevételt legalább 5 év, de legfeljebb 10 év alatt lehet az egyéb bevételekkel szemben megszüntetni. A negatív üzleti vagy cégértékként kimutatott halasztott bevételt az egyéb bevételekkel szemben meg kell szüntetni az alapul szolgáló részesedés bármilyen jogcímen történő könyvekből való kivezetése esetén, illetve átalakulásakor, egyesüléskor, szétválásakor abban az esetben, ha a negatív üzleti vagy cégérték keletkezésére ható körülményekben, feltételekben olyan változások következnek be, amelyek a negatív üzleti vagy cégérték további kimutatását nem indokolják.

(9) ¹⁸A passzív időbeli elhatárolások között halasztott bevételként kell kimutatni az Egyetem valamely befektetett eszköze tartós használati, építményi, üzemeltetési, kezelési jogának átengedéséért kapott bevételt. A halasztott bevételt az alapul szolgáló szerződésben, megállapodásban meghatározott időtartam alatt, határozatlan idejű szerződés esetén öt év vagy ennél hosszabb idő alatt lehet megszüntetni.

¹⁸Módosította a 28/2024. (II. 29.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2024. január 1-től.

III. Az eszközök és források értékelésének részletes szabályai

- (1) Az eszközök és források **értékelési szabályainak** kialakításánál meg kell határozni:
 - a) az eszközök bekerülési értékének tartalmát;
 - b) az immateriális javak és tárgyi eszközök terv szerinti és terven felüli értékcsökkenésének elszámolására vonatkozó előírásokat, a terven felüli értékcsökkenés visszairásának szabályait;
 - c) az eszközök értékvesztésének elszámolására és visszairására vonatkozó szabályokat;
 - d) az ingatlanok értékhelyesbítésének elszámolására vonatkozó szabályokat;
 - e) az eszközök, források mérlegtételeinek meghatározásánál alkalmazott értékeket.
- (2) Az alábbiakban az Egyetem által alkalmazott szabályok kerülnek rögzítésre.

21. § Bekerülési érték meghatározása

- (1) Az eszközök minősítését követően meg kell állapítani azok **bekerülési értékét**, azt az értéket, amelyen felvételre kerülnek az Egyetem nyilvántartásaiba, és amelyen kimutatásra kerülnek az Egyetem éves beszámolójában. A bekerülési érték megállapítására az alábbiakban részletezett előírásokat kell alkalmazni.
- (2) Az eszközök bekerülési értékét szükséges megállapítani az eszközök beszerzésekor, használatának, rendeltetésének megváltozásakor.
- (3) A **bekerülési érték részét képező tételeket** a felmerüléskor, a gazdasági esemény megtörténte (legkésőbb az üzembe helyezéskor) kell számításba venni a számlázott, a kivetett összegben. Amennyiben az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig a számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget az illetékes hatóság nem állapította meg, akkor az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni. Az így meghatározott érték és a ténylegesen számlázott vagy később módosított fizetendő (kivetett) összeg közötti különbözettel a beszerzési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában akkor kell módosítani, ha a különbség összege az adott eszköz értékét jelentősen módosítja. Amennyiben a különbség összege jelentősen nem módosítja az adott eszköz bekerülési (beszerzési) értékét, annak összegét a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában egyéb ráfordításként, illetve egyéb bevételként kell elszámolni.
- (4) Az eszköz értékének utólagos módosítása során akkor kell a különbség összegét jelentősnek tekinteni a Számviteli politika 10. § (3) bekezdés a) pontja alapján, ha az meghaladja az addig elszámolt bekerülési érték 10%-át.
- (5) Az egyidejűleg beszerzett, azonos beszerzési árhoz tartozó, azonos paraméterekkel rendelkező, egyidejűleg használatba vett tárgyi eszközöket, készleteket csoportosan is nyilván lehet tartani. A csoportosan nyilvántartott eszközök esetén az értékelést külön-külön, csoportonként kell elvégezni. A csoportos értékelést addig lehet alkalmazni, amíg az egyedi eszköz nyilvántartási értékében elkülönült változás nem következik be.
- (6) A bekerülési érték részét képező tételeket az Szt. 47.-51. §-a írja elő.

22. § Immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értéke

- (1) A vásárolt immateriális javak, tárgyi eszközök bekerülési értékét az Szt. 47.§-a szerint kell meghatározni.

(2) Az **eszköz bekerülési (beszerzési, előállítási) értéke** az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolható tételek együttes összege. A bekerülési (beszerzési) érték az engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételárat, továbbá az eszköz beszerzésével, üzembe helyezésével, raktárba történt beszállításával kapcsolatban felmerült szállítási és rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, közvetítői tevékenység ellenértékét, díjait (ezen tevékenységeknek saját vállalkozásban történt végzése esetén az Szt. 51. § szerinti közvetlen önköltség aktivált értékét), a bizományi díjat, a beszerzéshez kapcsolódó adókat és adójellegű tételeket, a vámterheket foglalja magában.

(3) ¹⁹²⁰A bekerülési (beszerzési) érték részét képezi - a (2) bekezdésben felsoroltakon túlmenően - az eszköz beszerzéséhez szorosan kapcsolódó

- a) illeték [vagyonszerzés (ajándék, öröklés, adásvétel, csere után járó) illetve],
- b) az előzetesen felszámított, de le nem vonható általános forgalmi adó,
- c) a jogszabályon alapuló hatósági igazgatási, szolgáltatási díj,
- d) az egyéb hatósági igazgatási, szolgáltatási eljárási díj (környezetvédelmi termékdíj, visszaváltási díj, szakértői díj),
- e) a vásárolt vételi opció díja.

(4) ²¹A bekerülési (beszerzési) értéknek nem része a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adó, továbbá az általános forgalmi adóról szóló törvény szerint megosztott előzetesen felszámított általános forgalmi adó le nem vonható hányada. A beruházáshoz kapcsolódó, véglegesen kapott támogatás összege nem csökkenti az eszköz bekerülési (beszerzési) értékét.

(5) A bekerülési (beszerzési) érték részét képezi továbbá

- a) az eszköz beszerzéséhez, előállításához közvetlenül kapcsolódóan igénybe vett hitel, kölcsön
 - felvétele előtt fizetett - a hitel, a kölcsön feltételként előírt - bankgarancia díja,
 - szerződésben meghatározott, a hitel igénybevétele miatt fizetett kezelési díj, folyósítási jutalék, a hitel igénybevételeig felszámított rendelkezésre tartási jutalék,
 - szerződés közjegyzői hitelesítésének díja,
 - felvétele után az eszköz üzembe helyezéséig, raktárba történő beszállításáig terjedő időszakra elszámolt (időszakot terhelő) kamat,
- b) a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó - az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt (időszakot terhelő) - biztosítási díj,
- c) a beruházáshoz, a vagyoni értékű joghoz közvetlenül kapcsolódó - devizaszámlán meglévő devizakészlettel nem fedezett - devizakötelezettségnek az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt árfolyamkülönbözete, függetlenül attól, hogy az árfolyamnyereség vagy árfolyamveszteség,
- d) a beruházás tervezés, a beruházás előkészítés, a beruházás lebonyolítás, az új technológia elsajátítás (a betanítás) díjai, közvetlen költségei.

¹⁹Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

²⁰Módosította a 28/2024. (II. 29.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2024. január 1-től.

²¹Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

(6) Építési telek (földterület) és rajta lévő épület, építmény egyidejű beszerzése esetén, amennyiben az épületet, az építményt rendeltetésszerűen nem veszi használatba az Egyetem (az épület, építmény rendeltetésszerűen nem hasznosítható), akkor az épület, építmény beszerzési, bontási költségeit, továbbá a vásárolt teleknek építkezésre alkalmassá tétele érdekében végzett munkák költségeit, ráfordításait a telek (a földterület) értékét növelő beszerzési költségként kell elszámolni a telek (a földterület) bontás utáni (az üres telek) piaci értékének megfelelő összegig, az ezt meghaladó költségeket, ráfordításokat a megvalósuló beruházás (az épület, az építmény) bekerülési (beszerzési) értékeként kell figyelembe venni.

(7) Egy adott beruházás miatt lebontott és újraépített épület, építmény bontásának költségeit az adott beruházás bekerülési (beszerzési) értékébe be kell számítani. Az újraépítés költsége az újraépített eszköz bekerülési (beszerzési) értékének minősül.

(8) A tárgyi eszköz biztonságos üzemeltetéséhez, rendeltetésszerű használatához szükséges - és a tárgyi eszköz beszerzésével egy időben vagy annak üzembe helyezéséig beszerzett - tartozékok, tartalék alkatrészek beszerzési értéke - függetlenül attól, hogy az a tárgyi eszköz számlázott értékében vagy külön számlában jelenik meg - a tárgyi eszköz bekerülési (beszerzési) értéke részének tekintendő.

(9) A bekerülési (beszerzési) értéket csökkenti a próbaüzemeltetés során előállított, raktárra vett, értékesített termék, teljesített szolgáltatás előállítási költsége, ennek hiányában az állománybavételkori piaci értéke, illetve a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett eladási ára, várható eladási ára, legfeljebb a próbaüzemeltetés - bekerülési (beszerzési) értéként figyelembe vett - költségéig, valamint a bekerülési (beszerzési) értékben elszámolt kamat összegét csökkenti a beruházásra adott előleg után, annak elszámolásáig, a beruházásra elkülönített pénzeszköz után, annak felhasználásáig kapott kamat összege.

(10) A tárgyi eszköznél értéket növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni a meglévő tárgyi eszköz bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának növelésével összefüggő munka, továbbá az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló felújítási munka ellenértékét (saját vállalkozásban történt megvalósítása esetén a közvetlen önköltség aktivált értékét is).

(11) A tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munka, továbbá az erdőnevelési, az erdőfenntartási, az erdőfelújítási munka ellenértékét, illetve saját vállalkozásban végzett megvalósítása esetén a felmerült és a tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó költségek értékét nem lehet a tárgyi eszköz bekerülési (beszerzési) értékében figyelembe venni.

(12) Az eszköz értékét növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni az eszköz használati értékét növelő munkafolyamatok, illetve megmunkálás ellenértékét jelentő bér munkadíjat.

(13)²² Az eszköz értékét növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni ingatlan beszerzése esetén az ingatlan értékébe - szerződés alapján - beszámított, korábban a bérleti jog, építményi jog megvásárlása címén fizetett, bérleti jogként, építményi jogként kimutatott (még le nem írt) összeget.

(14)²³ Az eredeti eszköz szétbontása, tartozék, alkotóelem leválasztása esetén az eszköz értékét, amennyiben a kibontott eszköz bekerülési értéke az Egyetem nyilvántartásai alapján meghatározható, akkor az abban szereplő aktuális nettó érték, amennyiben nem határozható

²²Módosította a 28/2024. (II. 29.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2024. január 1-től.

²³Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

meg, akkor a beszerzési osztályok által meghatározott piaci érték a kibontott eszköz bekerülési értéke.

(15) A saját előállítású immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értékét a 29. §-ban előírtaknak megfelelően kell meghatározni.

(16) Az immateriális javakra, illetve a beruházásokra adott előleg bekerülési értéke az átutalt (megfizetett, kiegyenlített) - a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg.

23. § Gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedés bekerülési értéke

(1) A gazdasági társaságban való részesedés bekerülési értékét alapításkor, tőkeemeléskor, vásárláskor, a társaság átalakulásakor, beolvadáskor az alábbiakban részletezettek szerint kell meghatározni.

(2) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke a vásárláskor a részvényért, üzletrészért, egyéb társasági részesedésért fizetett ellenérték (vétélár).

(3) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke alapításkor, tőkeemeléskor a létesítő okiratban, annak módosításában, illetve a közgyűlési, az alapítói, a taggyűlési határozatban a jegyzett tőke fedezeteként, valamint a jegyzési, a kibocsátási érték és a névérték különbözeteként, a jegyzett tőkén felüli tőke fedezeteként meghatározott vagyoni hozzájárulás együttes értéke a ténylegesen befizetett pénzbetétnek és a rendelkezésre bocsátott nem pénzbeli betétnek megfelelő összegben.

(4) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés névértéke fejében a jegyzett tőke leszállításakor (ideértve a tőkeleszállítással egyidejűleg végrehajtott, a leszállított jegyzett tőkével arányos jegyzett tőkén felüli saját tőke kivonást is) átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke a gazdasági társaság által közölt, illetve számlázott érték, a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a vagyonfelosztási javaslat szerinti érték.

(5) Gazdasági társaság átalakulása, egyesülése, szétválása esetén a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó - a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyommérlege szerinti - saját tőke összege (kiválás esetén a kiválással létrejött gazdasági társaság végleges vagyommérlege szerinti saját tőke összege).

(6) Gazdasági társaság beolvadása esetén a külső tulajdonosnál a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó - a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyommérlege szerinti - saját tőke összege.

24. § Készletek bekerülési értéke

(1) Az Egyetem tevékenységének folytatásához rendelkezik

- a) vásárolt készletekkel;
- b) saját termelésű készletekkel.

(2) Termelő tevékenysége során saját termelésű készleteket állít elő, úgymint

- a) mezőgazdasági terményeket;
- b) növendék és hízóállatokat;
- c) egyéb készleteket (pl.: jegyzet).

(3) A vásárolt készleteket bekerülési (beszerzési) értéken, a saját előállítású készleteket előállítási értéken kell értékelni.

(4) Az **vásárolt készlet bekerülési (beszerzési) értéke** a készlet megszerzése, a raktárba történő beszállításig felmerült, a készlethez egyedileg hozzákapcsolható tételek együttes összege. A bekerülési érték részét képező tételek meghatározásánál az Szt. vonatkozó előírásainak megfelelően kell eljárni.

(5) ²⁴A **befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek, állatok** bekerülési értéke az Szt. 62. § (2) bekezdése szerint számított előállítási érték. Saját termelésű készleteknél (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állatok) előállítási érték a közvetlen önköltség, vagy az átlagos (súlyozott) közvetlen önköltség, vagy a FIFO módszer szerint meghatározott közvetlen önköltség. Az Egyetem a saját termelésű készletek előállítási értékének meghatározására a közvetlen önköltséget veszi alapul. A közvetlen önköltség az Egyetem Önköltségszámítási szabályzata szerinti utókalkulációval meghatározott vagy norma szerinti közvetlen önköltség lehet. A befejezetlen termelés norma szerinti közvetlen önköltsége a félkész termék, a késztermék norma szerinti közvetlen önköltségéből a készültségi fok alapján arányosítással is meghatározható.

(6) Az Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság esetében speciális a **mezőgazdasági tevékenység** vonatkozásában a befejezetlen termelés nyilvántartása és év végi értékelése. Év közben elkülönített nyilvántartás alapján történik a felmerülő kiadások gyűjtése, majd év végén a tényleges megállapított önköltségen kerül a befejezetlen termelés a könyvekben rögzítésre.

(7) A készleteket az analitikus nyilvántartásban készletféleségenként, egyedileg kell nyilvántartani és értékelni.

(8) Csoportos nyilvántartás ott alkalmazható, ahol a készlet fajták a tárolás során szükségszerűen keverednek.

(9) Csoportos nyilvántartásnál követelmény, hogy

- a) a készletek azonos felhasználási célt szolgáljanak;
- b) egymással helyettesíthetők legyenek;
- c) beszerzési egységáruk jelentősen ne térjen el.

(10) A készletekre adott előleg bekerülési értéke az átutalt (megfizetett, kiegyenlített) - a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó - összeg.

25. § Követelések bekerülési értéke

(1) A követelések bekerülési értéke - függetlenül attól, hogy azok a forgóeszközök vagy a befektetett pénzügyi eszközök között szerepelnek -

- a) az elfogadott, elismert összeg (általában számlázott összeg),
- b) adott előlegként az átutalt vagy megfizetett – előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg,
- c) adott kölcsönként a folyósított összeg,
- d) egyéb követelésnél a járó, az igényelt, a fizetett összeg, az átvett érték.

(2) A követelések bekerülési értékét az Egyetem forintban, a devizában jelentkező követeléseket pedig devizában és forintban tartja nyilván.

²⁴Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

26. § Pénzeszközök bekerülési értéke

(1) A forint pénzeszközök bekerülési értéke a befizetett, jóváírt forintösszeg. A devizaszámlára kerülő deviza bekerülési értéke a bekerülés napjára vonatkozó, a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon átszámított forintérték, kivéve a forintért vásárolt devizát, amelynél a ténylegesen fizetett forint alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni.

27. § Időbeli elhatárolások bekerülési értéke

(1) Az aktív és passzív időbeli elhatárolások bekerülési értékét az egyes tételek jellegére, típusára vonatkozó szabályok alkalmazásával kell megállapítani.

28. § Kötelezettségek bekerülési értéke

(1) A **kötelezettségek** bekerülési értéke az elismert számlázott összeg, a ténylegesen befolyt összeg, illetve a szerződés szerinti összeg.

(2) A pénzügyi lízinggel kapcsolatos kötelezettség összegét a megfizetett lízingdíjnak a lízingszerződésben meghatározott törlesztés összegével csökkentetten kell a mérlegbe beállítani. Az ilyen címen felvett kötelezettség összege nem foglalja magában a pénzügyi lízinggel kapcsolatosan fizetendő kamat összegét.

(3) A vevőtől forintban kapott előleget a ténylegesen befolyt összegben, a devizában kapott előleget átszámított forint összegben kell a mérlegben kimutatni a szerződés szerinti teljesítést követő elszámolásig, az előleg visszautalásáig, illetve más módon történő elszámolásáig.

(4) A forintban felvett hitelt, kölcsönt a ténylegesen folyósított, illetve a törlesztésekkel csökkentett összegben, a devizában felvett hitelt, kölcsönt a ténylegesen folyósított deviza, illetve a törlesztésekkel csökkentett forintra átszámított összegében kell a mérlegben kimutatni.

(5) Az áruszállításból, a szolgáltatás teljesítéséből származó, általános forgalmi adót is tartalmazó

- a) forintban teljesítendő kötelezettséget az elismert, számlázott összegben,
- b) devizában teljesítendő kötelezettséget - kivéve, ha az ellenérték kiegyenlítése exportáruval történik - az elismert, számlázott devizaösszegnek forintra átszámított összegében

kell a mérlegben kimutatni mindaddig, amíg azt pénzeszközzel, váltóval, eszközátadással, a Polgári Törvénykönyv szerinti beszámítással ki nem egyenlítették, egyéb, illetve halasztott bevételként el nem számolták.

(6) A kötelezettségek bekerülési értékét az Egyetem forintban, a devizában jelentkező kötelezettségeket pedig devizában és forintban tartja nyilván.

29. § Saját előállítású eszközök és szolgáltatások bekerülési értéke

(1) Az Szt. 51. §-a alapján a saját előállítású immateriális javak, tárgyi eszközök és saját termelésű készletek bekerülési (előállítás) értékének részét képezik az előállítás során közvetlenül felmerült olyan költségek, amelyek

- a) az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek;
- b) az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak; továbbá

c) az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók (együttesen: közvetlen önköltség).

(2) Az elvégzett, a nyújtott, a teljesített **szolgáltatás bekerülési** (előállítási) értékének részét azok a költségek képezik, amelyek

- a) a szolgáltatás végzése, nyújtása, teljesítése során közvetlenül felmerültek;
- b) a szolgáltatás végzésével, nyújtásával, teljesítésével szoros kapcsolatban voltak; továbbá
- c) a szolgáltatásra megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók (együttesen: közvetlen önköltség).

(3) Az **előállítási költségek között kell** elszámolni [és így a bekerülési (előállítási) érték részét képezi] az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz a beruházó által biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott) vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét, továbbá a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, a szolgáltatásnyújtással egyidejűleg.

(4) Értékesítési költségeket és az előállítással közvetlen kapcsolatba nem hozható igazgatási és egyéb általános költségeket - az eszközértékelés alapjául szolgáló - közvetlen önköltség nem tartalmazhat.

(5) Az önköltség meghatározásának részletes szabályait az Önköltségszámítási szabályzat tartalmazza.

30. § Bekerülési érték meghatározása egyéb gazdasági események esetében

(1) A **követelés fejében átvett** eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke.

(2) A **cseré útján beszerzett** eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára.

(3) A **térítés nélkül** (a visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszköz, illetve az ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, továbbá a többletként fellelt (a nem adminisztrációs hibából származó többlet) eszköz bekerülési (beszerzési) értéke – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke.

(4) ²⁵A **részletfizetéssel, a halasztott fizetéssel értékesített és a szerződés szerinti feltételek teljesülésének megghiúsulása miatt később visszavett**, a két időpont között a vevő által használt eszköz visszavételkori beszerzési értékeként az eszköz - az eladó által kiállított helyesbítő számviteli bizonylatban rögzített - piaci értékét, legfeljebb az eredeti eladási árát kell figyelembe venni.

(5) **Importbeszerzés** esetén, ha a beszerzés ellenértékének kiegyenlítése számla alapján devizában történik, akkor a számla szerinti - levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó - devizaösszegnek a beszerzéskor, a szolgáltatás igénybevételekor (teljesítésekor) érvényes, a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon átszámított forintértéke a termék, illetve a szolgáltatás értéke.

31. § Az értékcsökkenés elszámolási szabályai

(1) Az Szt. 52. § (1) bekezdése alapján az immateriális javak, tárgyi eszközök után **terv szerinti értékcsökkenést** kell elszámolni. Az immateriális javak, tárgyi eszközök

²⁵Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

értékcsökkenésére, az alkalmazott leírási kulcsokra az Egyetem Számviteli politikájának 13. §-ában meghatározott előírásokat kell alkalmazni.

(2) Az Szt. 53. § (1) bekezdése alapján, **terven felüli értékcsökkenést** kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznél elszámolni akkor, ha

- a) az ingatlanok könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke;
- b) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) az Egyetem tevékenységének változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan;
- c) a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető;
- d) az üzleti vagy cégérték könyv szerinti értéke - a jövőbeni gazdasági hasznokra vonatkozó várakozásokat befolyásoló körülmények változása következtében - tartósan és jelentősen meghaladja annak piaci értékét (a várható megtérülésként meghatározott összeget).

(3) A terven felüli értékcsökkenés elszámolására a Számviteli Politika 13. §-ában meghatározottakat kell alkalmazni.

32. § Az értékvesztés elszámolási szabályai

(1) Az óvatosság elvének érvényesülése érdekében a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések, a hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírok, a készletek, a követelések, a pénzeszközök után értékvesztést kell elszámolni az alábbi esetekben.

(2) A **gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél** - függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel - értékvesztést kell elszámolni, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti - veszteségjellegű - különbség összegében, ha ez a különbség tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

(3) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:

- a) a gazdasági társaság tartós piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, a befektetés (felhalmozott) osztalékkal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, annak tartós tendenciáját;
- b) a megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget;
- c) a gazdasági társaság saját tőkéjéből a befektetésre jutó részt, külföldi pénzügyi értékre szóló befektetés esetén a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon átszámított forintértéket.

(4) Amennyiben a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a befektetés könyv szerinti értéke, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a befektetés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a részesedés értékvesztés elszámolása előtti eredeti beszerzési értéket.

(5) A **hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírnál** – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel - értékvesztést kell elszámolni, ha a hitelviszonyt megtestesítő értékpapír könyv szerinti értéke és - (felhalmozott) kamatot nem tartalmazó - piaci értéke közötti különbség veszteségjellegű, tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

(6) Az értékpapír piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:

- a) az értékpapír (felhalmozott) kamattal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, piaci értékét, annak tartós tendenciáját,
- b) az értékpapír kibocsátójának piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, azt, hogy a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor a névértéket (és a felhalmozott kamatot) várhatóan megfizeti-e, illetve milyen arányban fizeti majd meg.

(7) Amennyiben értékpapírnak a korábban elszámolt értékvesztéssel csökkentett, mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a könyv szerinti értéke, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával az értékpapír könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a beszerzési értéket, illetve ha a beszerzési érték magasabb a névértéknél (névérték felett vásárolt értékpapírnál), az értékvesztés visszairásával az értékpapír könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az adott értékpapír névértékét.

(8) A külföldi pénzügyi értékre szóló, tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél, illetve a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírnál az értékvesztés összegét, illetve az értékvesztés visszairását devizában kell megállapítani, majd a nyilvántartási devizaárfolyamon kell azt forintra átszámítva a pénzügyi műveletek ráfordításai között, illetve a pénzügyi műveletek ráfordításait csökkentő tételként elszámolni. Ezt követően kell az árfolyamváltozás hatását megállapítani.

(9) Ha a **vásárolt készlet** (anyag, áru) bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken kell kimutatni. Ha a **saját termelésű készlet** (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbségnek értékvesztéskénti elszámolásával kell csökkenteni.

(10) A vásárolt készlet bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értékét, illetve a saját termelésű készlet bekerülési (előállítási) értékét csökkentetten kell a mérlegben szerepeltetni továbbá, ha a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás stb.), illetve eredeti rendeltetésének nem felel meg, ha megrongálódott, ha felhasználása, értékesítése kétségessé vált, ha feleslegessé vált. A készlet értékének csökkentését - a különbségnek értékvesztéskénti elszámolásával - ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságnak (az értékesíthetőségnek) megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább haszonanyagáron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben.

(11) Az értékvesztés összege a - fajlagosan kis értékű - készleteknél az Egyetem által kialakított készletcsoportok könyv szerinti értékének arányában is meghatározható.

(12) Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja könyv szerinti értékét, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az

értékvesztés visszairásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az értékvesztés elszámolása előtti bekerülési értéket.

(13) A vevő, az adós minősítése alapján az üzleti év mérlegfordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett **követelésnél** (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjelleget is) értékvesztést kell elszámolni - a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján - a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti - veszteségjellegű - különbség összegében, ha ez a különbség tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

(14) Az értékvesztések elszámolása a követelés esedékességi dátuma alapján történik, amennyiben nem áll rendelkezésre olyan információ, amely az értékvesztés elszámolását indokolatlanná teszi - az alábbiak szerint:

- a) az egy évet (365 napot) meghaladóan lejárt követelések esetén az Egyetem 50% értékvesztést számol el;
- b) a 730 napot meghaladóan lejárt követelések esetén 100% értékvesztést számol el az Egyetem.

(15) A vevőnként, az adósonként kisösszegű követelések könyvvitelben elkülönített csoportjára – a vevők, az adósok együttes minősítése alapján - az értékvesztés összege ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában is meghatározható, egy összegben elszámolható, elkülönítetten kimutatható. Ezen esetben a következő évi mérlegfordulónapi értékeléskor a vevőnként, adósonként kisösszegű követelések – hasonló módon megállapított – értékvesztésének összegét össze kell vetni az előző évi, ilyen jogcímen elszámolt értékvesztés összegével és a csoport szintén mutatkozó különbséget - előjelének megfelelően - a korábban elszámolt értékvesztést növelő értékvesztésként, illetve a korábban elszámolt értékvesztés visszairásaként kell elszámolni.

(16) Amennyiben a vevő, az adós minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a követelés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a nyilvántartásba vételi értékét.

(17) A mérlegben a követelést könyv szerinti értéken addig kell kimutatni, amíg azt pénzügyileg vagy egyéb módon (a Polgári Törvénykönyv szerinti beszámítással, eszközátadással) nem rendezték, illetve amíg azt el nem engedték vagy behajthatatlan követelésként le nem írták.

(18) Behajthatatlan az a követelés,

- a) amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi (amennyiben a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik, az óvatosság elvéből következően a behajthatatlanság – nemleges foglalási jegyzőkönyv alapján – vélelmezhető);
- b) amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett;
- c) amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet;
- d) amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet;
- e) amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással, a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés

várhatóan behajtható összegével (a fizetési meghagyásos eljárás, a végrehajtás veszteséget eredményez vagy növeli a veszteséget), amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan” nem járt eredménnyel;

- f) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet;
- g) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

(19) Behajthatatlan követelés leírása esetén a behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell. A behajthatatlan követelés leírása nem minősül a követelés elengedésének.

(20) A mérlegben behajthatatlan követelést nem lehet kimutatni. A részben vagy egészében behajthatatlan követelést legkésőbb a mérlegkészítéskor - a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján - az üzleti év hitelezési veszteségeként le kell írni. Behajthatatlan követelés leírása esetén a behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell.

(21) A **pénzeszközöknél** az értékvesztést akkor kell alkalmazni, ha az adott pénzeszköz számlát vezető hitelintézet a számlán lévő összeget nem tudja az Egyetemnek maradéktalanul a rendelkezésére bocsátani.

(22) A befektetett eszközök és forgóeszközök között kimutatott gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések, hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírok, a készletek és a követelések értékvesztésének elszámolása során akkor kell a különbözetet jelentős összegűnek tekinteni a Számviteli politika előírásai alapján, ha az értékvesztés összege meghaladja a bekerülési érték 20%-át.

(23) Az értékvesztéseket minden esetben dokumentálni szükséges (pl. felszámolási eljárás, végelszámolási eljárás, végrehajtás folyamatáról nyert információk).

33. § A terven felüli értékcsökkenés és az értékvesztés visszairásának szabályai

(1) Az eszközök terven felüli értékcsökkenésének és értékvesztésének visszairására az alábbiakban is részletezett, az Szt. 57. § (2) bekezdését és 58. § (2) és (3) bekezdését kell alkalmazni.

(2) Ha az előzőekben bemutatott elszámolt terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés miatt az érintett eszközök könyv szerinti értéke alacsonyabb ezen eszközök eredeti bekerülési értékénél és az alacsonyabb értéken való értékelés (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az értékvesztés-elszámolás) okai már nem, illetve csak részben állnak fenn, a leírásokat meg kell szüntetni (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a már elszámolt terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az elszámolt értékvesztés összegének csökkentésével). Az eszközt a piaci értékére, de legfeljebb a nyilvántartásba vételkor megállapított bekerülési értékére, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére az egyéb bevételekkel szemben, illetve a pénzügyi műveletek ráfordításait csökkentő tételként vissza kell értékelní (visszairás). A terven felüli értékcsökkenés, az értékvesztés visszairását az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.

(3) Amennyiben az egyedi eszköz mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen meghaladja a könyv szerinti értékét, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékét, akkor a különbözet összegével csökkenteni kell az elszámolt terven felüli értékcsökkenés, az elszámolt értékvesztés összegét és az egyéb bevételekkel szemben, a részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztésénél a pénzügyi műveletek ráfordításainak csökkentésével növelni kell az adott eszköz könyv szerinti értékét. A különbözettel a könyv szerinti értéket az adott eszköz nyilvántartásba vételkor számításba vett értékéig – a bekerülési érték összegéig, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv

szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékig – kell növelni (visszaírás összege). A visszaírás összege nem lehet több, mint a korábban terven felüli értékcsökkenésként, értékvesztésként elszámolt összeg.

34. § Az értékhelyesbítés elszámolásának szabályai

(1) Az Egyetem **csak az ingatlanok esetében** él az Szt. 57. § (3) bekezdésében foglalt előírásai alapján a **piaci értékelés lehetőségével**.

(2) Amennyiben az ingatlanok piaci értéke jelentősen meghaladja a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értéket, az ingatlan piaci értéken is felvehető. Ez esetben az ingatlannál a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó érték és a piaci érték különbözetét az eszközök között értékhelyesbítésként, a források között - az értékhelyesbítés összegével azonos összegben - értékelési tartalékként lehet kimutatni.

(3) ²⁶A piaci értékelésbe bevont, illetve a visszaírással érintett ingatlanok esetében a leltárnak - többek között - tartalmaznia kell:

- a) az egyedi eszköz mérlegkészítéskori piaci értékét;
- b) az egyedi eszköznek az elszámolt értékcsökkenéssel csökkentett, a visszaírással növelt bekerülési értékét (könyv szerinti nettó értékét);
- c) az *a)-b)* pontok szerinti értékek különbözetét.

(4) Amennyiben az ingatlanoknál az egyedi eszköz mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen meghaladja a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékét, akkor a különbözet összegével - az (5) bekezdésben foglalt figyelembevételével - csökkenteni kell az elszámolt terven felüli értékcsökkenés összegét és az egyéb bevételekkel szemben növelni kell az adott eszköz könyv szerinti értékét.

(5) A különbözettel az ingatlanok könyv szerinti értéket az adott eszköz nyilvántartásba vételekor számításba vett értékéig – a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékig - kell növelni (visszaírás összege). A visszaírás összege nem lehet több, mint a korábban terven felüli értékcsökkenésként elszámolt összeg.

(6) ²⁷Amennyiben az egyedi eszköz mérlegkészítéskori piaci értéke alacsonyabb a könyv szerinti értékénél, akkor az így mutatkozó különbözetet terven felüli értékcsökkenés elszámolásával kell rendezni.

(7) Amennyiben az Egyetem tevékenységét tartósan szolgáló ingatlan piaci értéke jelentősen meghaladja az adott eszköznek a visszaírás utáni könyv szerinti (bekerülési) értékét, a piaci érték és a visszaírás utáni könyv szerinti (bekerülési) érték közötti különbözet a mérlegben az eszközök között értékhelyesbítésként, a saját tőkén belül értékelési tartalékként kimutatható.

(8) A könyvekben az értékhelyesbítés összegét és annak változásait egyedi eszközönként elkülönítetten kell nyilvántartani.

(9) Amennyiben az egyedi eszközönként meghatározott értékhelyesbítés összege jelentősen eltér az előző üzleti év mérlegfordulónapján kimutatott értékhelyesbítés összegétől, a leltárral alátámasztott különbözet

- a) növeli az értékhelyesbítés összegét az értékelési tartalékkal szemben, ha a tárgyévi értékhelyesbítés értéke meghaladja az előző évit,

²⁶Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

²⁷Módosította a 26/2022. (XII. 08.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2022. december 9-től.

b) csökkenti az értékhelyesbítés összegét az értékelési tartalékkal szemben, ha a tárgyévi értékhelyesbítés értéke alacsonyabb az előző évinél, legfeljebb az előző üzleti év mérlegfordulónapján kimutatott értékhelyesbítés összegéig.

(10) Amennyiben az ingatlanok mérlegkészítéskori piaci értéke alacsonyabb könyv szerinti (bekerülési) értékénél, a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékénél, az adott eszköz (9) bekezdés b) pontja szerint elszámolt értékhelyesbítést meghaladó különbözettel a könyv szerinti (bekerülési) értéket kell terven felüli értékcsökkenés elszámolásával csökkenteni.

(11) Az eszközök könyvekből történő kivezetésekor az egyedi eszközhöz kapcsolódó, elkülönítetten nyilvántartott értékhelyesbítést is ki kell vezetni az értékelési tartalékkal szemben.

(12) Az értékhelyesbítések megállapításának, elszámolásának szabályszerűségét a könyvvizsgálónak a kötelező könyvvizsgálat keretében ellenőriznie kell.

(13) A piaci érték meghatározása az ingatlanok esetében vagyoneértékelési eljárással történik.

(14) A piaci érték meghatározását dokumentálni kell. A piaci értékeléshez szükséges dokumentumok elkészítése a Vagyongazdálkodási Igazgatóság felelőssége.

(15) Az értékhelyesbítési eljárást az ingatlanok esetében a Vagyongazdálkodási Igazgatóság kezdeményezi. Az ingatlanok esetében a piaci érték felülvizsgálata 3 éves időszakonként történik, azzal, hogy egy ingatlan 3 éven belül több alkalommal is felülvizsgálható, amennyiben a piaci érték ezt indokolja.

35. § A külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelési szabályai

(1) A külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek bekerülési értékének meghatározása során a Számviteli politika 16. §-ában meghatározott árfolyamot, év végi értékelésére pedig a Számviteli politika 17. §-ának előírásait kell alkalmazni.

IV. A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források értékelése

36. § Általános szabályok

(1) A mérlegtételek értékelésének általános szabályaira az Szt. 46. §-át kell alkalmazni. Ennek megfelelően

- a) az értékelésnél a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulni, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve az Egyetem tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn;
- b) az előző üzleti év mérlegkészítésénél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan – legalább egy éven túl – jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változtatást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a kiegészítő mellékletben részletezni kell;
- c) az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és – a törvényben szabályozott esetek kivételével – egyedenként értékelni kell. A különböző időpontokban beszerzett, előállított, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési (előállítási) áron történő értékelés is alkalmazható;

d) a mérlegben kimutatott eredmény meghatározásakor, a mérlegtételek értékelése során figyelembe kell venni minden olyan értékcsökkenést, értékvesztést, amely a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti, és amely a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált.

(2) Az éves beszámoló elkészítéséhez, a mérleg tételeinek alátámasztásához olyan leltárt kell összeállítani és megőrizni, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza a mérlegben szereplő eszközöket és forrásokat. A leltározást az Egyetem Leltározási és leltárkészítési szabályzata alapján kell elvégezni.

37. § Immateriális javak

(1) A mérlegben az immateriális javakat a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével.

(2) Az immateriális javakra adott előleget a mérlegben az átutalt (megfizetett, kiegyenlített) - a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értékén kell kimutatni.

38. § Tárgyi eszközök

(1) A mérlegben a tárgyi eszközt, tenyészállatot és beruházást a bekerülési értéknek az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel csökkentett, a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értékén kell kimutatni.

(2) A beruházásokra adott előleget a mérlegben az átutalt (megfizetett, kiegyenlített) - a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó - összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értékén kell kimutatni.

(3) Az ingatlanok terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével megállapított nettó értékét meghaladó piaci értékét a tárgyi eszközök értékhelyesbítéseként külön kell kimutatni a saját tőke részét képező értékelési tartalékkal azonos összegben.

39. § Gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedés

(1) A mérlegben a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetést - függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel bekerülési értéken, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értékén kell kimutatni.

40. § Készletek

(1) A mérlegben a vásárolt készleteket a mérleg fordulónapján használatba nem vett vásárolt készletek bekerülési értékén kell kimutatni, csökkentve a már elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

(2) A mérlegben a befejezetlen termelést, félkész termékeket, késztermékeket, növendék-, hízó- és egyéb állatokat a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

(3) A készletekre adott előleget a mérlegben az átutalt (megfizetett, kiegyenlített) - a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó - összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értékén kell kimutatni.

41. § Követelések

(1) A mérlegben a követeléseket (ideértve a hitelintézetekkel, a pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a pénzeszközöket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket is) - függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – bekerülési értéken, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.

42. § Pénzeszközök

(1) A mérlegben a pénztár, csekkek értékeként az üzleti év mérlegfordulónapján a pénztárban lévő forintkészlet értékét, az elektronikus pénzeszközök értékét, a kapott csekkek értékét kell kimutatni.

(2) A mérlegben a bankbetétek értékeként az üzleti év mérlegfordulónapján a hitelintézetnél elhelyezett forintbetét bankkivonattal egyező értékét (devizabetét esetén átszámított forintértékét) kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

43. § Időbeli elhatárolások

(1) Az aktív és passzív időbeli elhatárolásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

44. § Saját tőke

(1) A saját tőkébe tartozó forrásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

45. § Céltartalékok

(1) A céltartalékot a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

46. § Kötelezettségek

(1) A kötelezettségeket a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

V. Záró rendelkezések

- (1) Az Egyetem Eszközök és források értékelési szabályzatát az Egyetem Szenátusa 2021. október 21. napján tartott ülésén a 38/2021. (X. 21.) számú határozatával fogadta el.
- (2) A szabályzatban foglalt előírásokat visszamenőlegesen 2021. augusztus 01-től kell alkalmazni.
- (3) Az időközben bekövetkezett módosításokat, illetve azok határozatszámát, hatályba lépésének idejét lábjegyzetek jelölik.
- (4) A szabályzat hatálybalépésével egyidejűleg a korábban érvényben volt szabályzat hatályát veszti.
- (5) A Szenátus felhatalmazza a Kancellárt, hogy a jogszabályi változából adódó értelemszerű és szükségszerű módosításokat a szabályzatán keresztül vezesse.

Debrecen, 2024. február 29.

.....

Prof. Dr. Bács Zoltán

kancellár

Mellékletek

Jogszabálygyűjtemény

2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról (Nftv.)

2000. évi C. törvény a számvitelről (Szt.)

479/2016. (XII. 28.) kormányrendelet a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól (rendelet)

2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról (Civil tv.)

1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja.)